

R. P. R.

DOS. Nr. 40002

VOL. Nr. 116

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

SACHE BOGOSIAN

1960058

P 000218, Vol. 116

Data 26 IULIE 1954

Urmează vol. Nr. 117

812/31.5 409828

1

PROCES VERBAL Nr. 514

DE DEPURERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 12.11.1951 ora 23³⁰ în Bucureşti

Noi, Ştefan Ion din 1.9.9.9.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a
numitului Bogdan Săche născut la 14-5-1923 în comuna Costeşti
judeţ Botoşani fiul lui Pătrăşcu + şi Pătrăşchi
de profesiune funcţionar căsătorit cu Ion domiciliat în Bucureşti
Str. Armatei Alexandru Nr. 4 primit conform ordinului D.O.
Nr. din raportului

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte
şi valori:
- Lei 52 (cincizeci şi doi) dona partener - un ceas de mână
- "daxa" - un pieptene - o pară - o balandă - uninel - o pilă - o perie
- un mase de bronz - o cutărie de metal pt pără - trei chei cu bre de metal
- un port-felie

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFITER DE SERVICIU,

Percheziţionat,

Transferat la conform Ordinului Nr. din

Am predat,
OFITER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele
menţionate în prezen-
tul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data

Nr.

FIȘA PERSONALĂ

Intocmită de Direcția, Serv. Județean

Numele și prenumele:

Cu porecla:

Nume fals:

Semnătura infractorului:

Felul infracțiunii:

Ocupațiunea:

Origina socială:

Apartenența politică:

Avere:

Vârsta:

Anul nașterii, comuna, județul, țara:

Ultimul domiciliu: comuna, județul, țara:

Domiciliul anterior:

Naționalitatea:

Cetățenia:

Religiunea:

A fost

Fotografiat de

Cliseul Nr.

Dactiloscopia de

Studii:

Imba ce posedă:

Situația militară:

Specialitatea ca infractor:

Formula dactiloscopică:

Starea civilă

Tată

Mama

Soț-(ia)

Copii

Rude

EXPUNEREA REZUMATIVĂ
A INFRACTIUNII:

FOTOGRAFIA

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. cm.
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt.
2. Corpolența potârlo-
slab, sval, potrivit, bine făcut, mare.
3. Fața { culoarea mpo
forma orob
culoarea: roz, palidă, brună,
forma: rotundă, ovală, patrată, plină sau slabă.
4. Fruntea mijlocie
mică, mijlocie, mare, urtă, plină sau slabă.
5. Părul { culoarea coțoiuș
ondulat, neted, chelie,
culoarea: blond, roșu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii coțoiuș deschis
~~albaştri, cenuși, galbeni, portocalii, castanii deschis,~~
~~castanii închis, particuliarități.~~
7. Sprâncene { forma onute
culoarea
forma: drepte, arcuite, îmbinate,
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.
8. Nasul { profil scut
fața
direct în, concav, convex,
drept-ondulat, turnu, scobit, bottu.
9. Gura mijlocie buze groase
mică, mijlocie, mare, buze groase, subțiri, rezinate.
10. Bărbia subțire
subțire, lată, dublă, ca drophiă.
11. Urechile mijlocie depărtate
mic, mijlocii, mari, depărtate, lipite, gaurite.

12. Semne particulare {
cicatrice, pigmentări
ale pielii, tatuaș,
fracturi, anchiloză,
picloare în X sau O,
ghebos, amputări etc.

LEGĂTURI POLITICE

CARACTERIZĂRI SPECIALE ASUPRA INDIVIDULUI

IMPRESIUNILE DIGITALE ALE MĂINII STÂNGI

MARE

INDEX

MIJLOCIU

INELAR

MIC

Ziua arestării și comportarea la arestare 12-V.95/	REZULTATUL PERCHEZIȚIEI	J	ANTECEDENTE	CONDAMNAT
				Prin sentință sau decizie
				LOCUL UNDE EXECUTĂ PEDEAPSA

OBSERVAȚIUNI ȘI NOTE OFICIALE

SEMNĂTURA CELUI CE A FĂCUT FOAIA

Sigiliul

SEMNĂTURA OFITERULUI DE MILITIE UNDE
S'A FOTOGRAFIAT ȘI DACTILOSCOPIAT

Sigiliul

IMPRESIUNILE DIGITALE A MĂINII DREPTÉ

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC
				

Științe rezultate din declarațiile sale

Științe rezultate din declarațiile altora

Confruntări

Reconstituiri

DECLARAȚIE

Subsemnata SACHE BOGOSSIAN, funcționară la Uniunea Compozitorilor din R.P.R., domiciliată în București, str. Domnița Ruxandra Nr.4, născută în Constanța 1923, Ianuarie 14, declar următoarele:

Intr'una din zile, când HARY BRAUNER lipsea din București, s'a făcut curat în camera lui, de către femeia de serviciu TITA SFETCU și ILEANA GHEORGHE.

În timpul curățeniei, ele au găsit niște hârtii bancnote într'un dulap din cămară. TITA SFETCU a intrat la mine în birou unde era și GRIGORE CAVAFU și foarte veselă râzând, arată lui GRIGORE CAVAFU spunând: uite ce am găsit.

După câteva minute, eu care stăteam la masa mea de lucru m'am sculat repezită și le-am spus ce tot vă jucați și nu vă vedeți de treabă. Foarte grăbită fără să-mi dau seama sau să mă uit la ele, le-am aruncat în foc, spunând ce sunt prostiile astea. A doua zi când s'a reîntors H. BRAUNER, TITA SFETCU i-a povestit lui ce a găsit în timpul curățeniei. Eu am aflat dela TITA SFETCU care mi-a spus că i-a spus lui HARY BRAUNER de acele bancnote și că i-ar fi răspuns, că erau hârtii vechi rămase dela fostul club american. Mie personal HARY BRAUNER nu mi-a deschis această discuție și nici eu nu l-am întrebat. În timpul verificării gestiunii bugetare de către organele de control ale Ministerului Artelor, revizorul contabil mi-a spus că hârtiile pe care le-am ars erau franci elvețieni. Mărturisesc că nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că acele hârtii erau bani și aceasta numai datorită faptului că intendentul îmi povestea și îmi spunea că în timpul clubului american a găsit multe gunoaie.

Tot dela TITA SFETCU știu că HARY BRAUNER a ridicat restul de hârtii care au rămas în dulap și că a rugat-o pe ea să nu spună nimic nimănui.

După ce s'a aflat că LENA CONSTANTE a fost ridicată, cea mai bună prietenă a lui HARY BRAUNER, sub pretextul că face curățenie prin birou a rupt multe hârtii și fotografii. În timpul acesta m'a sunat pe mine ca să-mi dicteze un raport, am văzut coșul plin cu hârtii rupte și diferite fotografii rupte. La întrebarea mea de ce rupeți fotografiile, cu călușarii mi-a răspuns că sunt vechi, dar în acele fotografii se găsea și el, foto-

grafii făcute la Londra, deasemeni a rupt toată presa cu călătoria în Londra și multă corespondență personală primită din străinătate. Aceasta am zărit din plicurile rupte și mărcile străine depe plicurile rupte.

Înainte de a pleca în concediu la Sinaia, H. BRAUNER mi-a lăsat ca să păstrez în fișierul cu dosarele cadre, un plic, cu carnetul sindical, biroul populației vechi pentru preschimbare, mi-a mai lăsat deasemeni material de cadre, dintre care o scrisoare a prof. GH. CIOBANU, adresată către prof. BRAILOIU în străinătate.

Aceasta este declarația pe care o dau, o semnez propriu nesikită de nimeni.

ss. Sache Bogossian

14 Mai 1951.

Subsemnata seche Bogosian, functionara la
Ministera Compozitiei din R.P.R., domiciliata in
Jucaresti Str. Dumitru Ruxandea Nr 4, nascuta
in Constanta 1923 Tomoni H, declar urmatoarele.

- După o săptămână, când Harry Brown se întoarce din
braniște să facă curat în camera lui, de către
funcția de servicii Tute Iftac, se aflau în camera

În timpul pînă tîrziu, ele au găsit unele hîrtii
lipite, într-un dulap din camera, Tita Spetcu
a intrat la mine în birou, unde ea o prieten
Corașu și foarte veselă zăcînd, ~~și~~ le arată lui
prieten Corașu spumant: unele ce au găsit.

după câteva minute, eu am statuar la masa mea
de lucru uram pudat foarte repede și le-am
spus ce tot mă jucali și nu mă vedeti de
treabă. Foarte grăbită până să-mi dau seama
că mă uit la ele le-am aruncat la foc, spu-
rând ce sunt prostiile asta. A doua zi când s-a
reîntors H. Branner, Tata spunea că găsesc lui
ce-a găsit în timpul călătoriei. Eu am aflat
dela Tata spunea care mi-a spus că i-a spus lui
Harry Branner de acele baguete și că i-au fi
răspuns, că erau hăitii vechi rămasse dela fostul
club american. Mă personal Harry Branner nu
mi-a deschis această discuție, și nici eu nu l-am
întrebat. Eu timpul unei călătorii gestionării lu-
gare de către organele de control ale lui
Măcelor, serviciul contabil mi-a spus
că hăitile pe care le-am ars erau

franci elnetici. - Măturise, că nu mi-a trecut
nici-o clipă prin minte că acele hărți erau hane,
și aceasta numai datorită faptului că în trecut
mi paretea și mi s'apunea că în timpul Clău-
lui surzind a găsit multe guseaie.

Tot dela Tita s'fetau și că Harry Brauner
a ridicat restul de hărți care au rămas în delap
și că a negato pe ea să nu spună nimic
nicuăru.

După ce s'a aflat că Leva Comitate a fost ridi-
cata, ~~Harry~~ ce a mai lăsa pictura a lui, Harry
Brauner, sub pretextele că face variațiuni pe
lăsa a rupt multe hărți și foto grafii. - Tu
timpul acesta m'a surzind pe mine, că să-mi
diste pe un raport, am răpit totul plus cu hărți
rupte și diferite foto grafii rupte, l-a înțeles
m'a dăc rupte foto grafii, cu călătorii m'a că-
pau să sunt vedu, dar în acele foto grafii se
găsea și el, foto grafii făcute la hordia, deosebi
a rupt toată presa cu călătoria în hordia - și
multă corespondență personală primită din străin-
tate, aceasta am găsit după plicurile rupte și
marile străine de pe plicurile rupte.

Hărțile de a pleca în concediu la Linaia, N.
Brauner mi-a lăsat ca să păstrez în fișul cu
deosebi cahe, un plic, cu conținut sindical, a
lăsa populații vedu pentru proclamație, m'a
mai lăsat deosebi material de cahe, din te cahe
o perisare a prof. Gh. Ciobanu ^{adversar}, către prof. Brădăcin
în străinătate.

Acasta este declarația pe care o dau și o servez
proprie de vătă de mine.

14 I 1957

(Bogoriciu)

Declarație

Subsemnata Săche Bogdan, funcționară la
Ministera Economiei din R.P.R. văscută la
Constanța 14 Ianuarie 1923, fiica lui Nicu (decedat)
și Elvira, cu domiciliul în Bre. Avuția Savașda
Nr. 4 mi s-au angajamente următor:

Să nu spun nimănui unde am fost în acest
interval de timp, căl am fost la Ministerul
de Interne, să nu spun nimănui pentru ce
am fost reținută ce am fost interdicată ce am
declarat și ce a interesat wai meu et securitatea
statului. Nu s-au angajamente să nu spun
nimic nănci mele fratelui meu și ori care
persoane din familia mea, notivul reținerii
mele. Că fel mi s-au angajamente să a nu
spune nimănui ce persoane am văzut acolo
reținute, pentru ce erau reținute, și ce mi-au
prezentat ele.

Nu s-au angajamente de nu a transmite
cu ocazia eliberării, nici-mi lăsat sau breo
comunicare familiilor sau curatenților celor
pe care i-am văzut și am fost în prezență cu
ei în timpul reținerii mele.

Nu căz de încredințare a acestui angajament
să fiu pe deplină cu pedapă să a wai prăvă
care e menținută în codul penal.

Acest angajament l-am dat voilă de mine
pe care l scriu în C. Secuof proprie.

31 Mai 1951

Săche Bogdan

Declarație

Subsemnata Săchel Popoviciu născută la
Băntărești 14 Iunie 1923, fiica lui Ișan (+) și al
Sivovici, posedă patru clase comerciale, vecărită
fără avere, cercetată sau condamnată sau am fost
niciodată, de profesie funcționară la Uniunea Com-
pofitorilor din R.P.R. cu ultimul domiciliu în Bu-
curești Str. Alinașilor Nr. 4, la cele întru-
nite declar următoarele:

Întrebare:

Când, în ce împrejurări și ce ai făcut în calitate stăvăr
ce ai luat dela Tita Heteu, a sustinut că a găsit în
locuința lui Brauner?

Răspuns:

La sfârșitul anului 1949 sîm, una din file cănd H. Brauner
lipsea din Brașov, furecile de serviciu Hecura George și
Tita Heteu au făcut curat în camera de locuit a
lui Brauner care locuia tot în Ruș. de Tolelor.
La un moment dat Tita Heteu a ieșit foarte vînt
și așezînd în locuș în care locuiau eu, și unde era
și salariatul Gigore Canafu. Tita Heteu și adușcaș
lui Gigore Canafu spunînd: uite ce-am găsit în
dulapul din camera dîui profesor; eu care locuiau la
măsa mea, așezînd de ~~manea~~ hațu care se făcea în
Lisau, m-am pusat foarte pîrlică, o foarte repețită
pîrlică-mă ca ^{tot dîu} tîlăuă pîrlică la ^{la} dîu în mîntu
mău nepot, și au tratat din mîra lui Tita Heteu
urte hațu, - fîr a da vreo în pîrlică sau mîra
să mîr ut o dîpă la dî, - le-am amînat în foc. Nu
momentul acela am o ient din Lisau, ca să mîr vîd
mîr departe de locu. Sîcî după în pîrlică lui H. Brauner
Săchel Popoviciu.

după o fi, dar am aflat realitatea și amuzat, totuși și în
la zis lui Harry Browne de tot ce-a făcut, iar Browne
a răpat-o pe Tita să nu vorbească nimic în această privință
și că cele făcute au fost niște hăitii nedre răvase
ale clubului american. Măntuiesc eu ce-a mai mare
sinceritate, deși poate nu dădea mea să stau de vorbă
cu Browne și să știu, ce erau cu aale hăitii, dar
am copleșit din partea lui să-mi spună; Browne
ne spunea din-ru nimic, nu am dat nici o importanță și
am răpat în furtună, și de pomenile întru dăruirea case
mă spunea că multe jurării au lăsat americani
cu clubul la-șia la înfățișarea posturii îngustare și
la altă atenție și aale hăitii erau, aproape fără dubiu.

Întrebare:

Ce urmasi ai luat, din casa de marci a lui Browne, după
plecarea sa dela institut și ce-ai făcut cu ele?

Răspuns:

Cu o săptămână înainte de plecarea lui Browne, prof.
N. Hoke din Timisoara a lăsat spre consultare și achi-
tăie wai multe manuscrise de folclor. Materialul ne
fiind achiziționat și consultat la timp, a interve-
nit plecarea lui Browne; Prof. Hoke fiind din pro-
vincie nu putu să vină nicăieri după material, eu și
cu prof. Mihail Pop, l-am amân timer cât am putut
dar până la urmă a trebuit să găsim o posibilitate
de-a achiziționa materialul, și aputăm. A fost înțeles
directoarei adjuvate Elie Bădila pentru organizația
mea, și tot odată pentru plata acestor achiziții.
Bădila fiind de acord, a fost deschis fișierul de
material din partea de jos a casei de marci, unde în-
trebra Browne erau puse. În deschiderea casei am gă-
sit să deschidă aici un număr în limba, în limba
se aflau oite funcționare, ca Elena Luca, Elena Popu,
Mădălina Popescu.

Iache Popescu

Declarație

Subsemnatul Brauner Harry, de profesie fost profesor la Facultatea de muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în calea Victoriei/68, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

ce fel de lucrări noi ai avut în momentul arstării păstrate în casa de bani, ale cui erau și pentru ce le ținai dumeata?

Răspuns:

În casa de bani, compartimentul de poștă, se aflau manuscrisele a patru volume de culegeri de cântece populare din Banat ale profesorului Nicolae Ursu, profesor de folclor la Facultatea de Muzică din Timisoara. Aceste manuscrise îmi fuseseră aduse de către culegător (Nic. Ursu) pentru a le examina și a găsi modalitatea de a fi publicate, în cazul în care consideram util acest lucru. Le-am ținut încastrate în casa de bani deoarece, din neglijența colaboratorilor, s-a întâmplat mai înainte să se piardă unul sau două manuscrise, trimise spre examinare de către direcția literară a Institutului de Folclor (nu mi-amintesc exact credința a unui prof. Gudiș) și cum îmi era teamă să nu se mai repete acest lucru le-am pus bine. Cum în ultima vreme colaboratorii erau foarte înecăcați cu munca, nu le-am putut da prea referință încă. În orice caz, aceste culegeri de cântece sunt de cântece, mi s'au parut, la prima vedere, bine transcrise și le consideram utile pentru colecția de studii din tohina Institutului.

Harry Brauner.

Nu vedeam că este cazul să fie tipărite, deoarece erau alise nestintite; dacă ele nu ar fi putut fi achiziționate de Institut, în urma unei înțelegeri cu prof. Ursu, ar fi trebuit să-i fie restituite, fiind proprietatea lui.

Întrebare: Cine mai știa că aceste lucrări erau proprietatea lui Ursu?

Răspuns: Nu știu surcându-mi-ne aminte, deci colaboratorilor le-am arătat manuscrisele. Dar cred că în momentul plecării i-am spus lui Bogossian Săche că aceste lucrări sunt ale lui Ursu pentru achiziționare.

Întrebare: Dacă în timpul cât dumneata ai fost la asociați în lăută străină adună de la Căminul, ai spus ceva și lui Ursu?

Răspuns: În afară de faptul că Tita Spetcu a discutat cu mine problema banilor străini după ce îi găsisem asigurări că i-a vorbit lui Săche Bogossian în lipsa mea, când acesta a arătat o hârtie, elocviană, eu am avut înțelegerea să discut problema cu ea, nu am făcut-o însă, deoarece, deși de aceste hărți aflase și sora mea care o anunțase pe Căminul, nu mi-a spus nimic să fi vorbit eu ca despre acest lucru.

Acesta este declarația pe care o dau, o sustin și semnez

Harry Branner

15 Iulie 1951

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, fost director al Institutului de Folclor și Profan la Facultatea de Muzică, cu ultimul domiciliu legal în calea Victoriei 168, declar următoarele la cele întrebat:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări i-ai dat lui Bogossian șachă, o scrisoare, ce te lăsa trimisă în străinătate?

Răspuns:

În anul 1948, mi s-a spus aminte bună, a venit return la Institutul de Folclor o scrisoare adresată persoanei lui Brățoiu, de către profesorul Tiberiu Alexandru, unul dintre colaboratorii Institutului. Aceasta scrisoare fusese trimisă prin avion de către Tiberiu Alexandru dar avionul a avut un accident așa încât scrisoarea, arsa pe jumătate și a mai apăs ca destinație ei a fost returnată înapoi. Tiberiu Alexandru și duse adresa exportomului la locuința sa din București (unde e Institutul). Când mi s-a spus totul întâmplător deci în mână aceasta scrisoare, mi-am dat seama că Tiberiu Alexandru continuă să țină în contact cu prof. Brățoiu legături. În acea scrisoare și unul dintre colaboratorii îi trimitea salutul lui Brățoiu, anume prof. G. Probanu, iar din câte am putut înțelege (caci scrisoarea era pe jumătate arsă), Tiberiu îl informa pe Brățoiu de schimbările dela Secretăria Compozițiilor. L-am chemat atunci pe Tiberiu Alexandru și i-am făcut observații de faptul că continuă să țină legături cu Brățoiu, că îi era în contact cu acest lucru. Lui Șach Bogossian i-am comunicat asemenea faptul; acest lucru prezentat pe Tiberiu Alexandru îl uita și faceam ca specialiștii căsă nu aveau totală încredere Harry Brauner.

În el și totuși scrisoarea confirmă că nu trebuie să-l consider
un colaborator. Așadar că nu trebuie să-l supraveghezi. Cum
Iache Bogosorau se ocupa de evidența personalului la
Serviciul de cadre, era normal să o încunoștințezi de acest
lucru și să-i arăți scrisoarea care am considerat că e
bună să fie păstrată pentru Serviciul de cadre, ca în cazul
în care s-ar fi întâmplat să mai continue corespondența
cu Brătcoiu, să ^{fiind} aibă acest document, care dovedea că i-am
atras atenția de prima oară când am aflat. Scrisoarea,
dru câtă tui amătușe, împreună cu plicul, au fost poartate
în deschidatură de poșta casei de la noi.

Pe baza tui este declarația pe care o dau, o scriu
și o lemnesc

Harry Brauner

14 Mai 1951

20.5.95
 de oprire procesului
 libertatei în secunle la 8³
 pentru înțelegere.

- Propunem funcționarii
 libertății în secunle
 Bogosian. *Indragh*
 24.5.95

N O T A

=====

Procedură de mine
 de serviciu
 la 31-5-95

Din cercetarea numitei SACHE BOGOSIAN, funcționară a Institutului de Folclor, reținută la 12 Mai a.c., pentru a stabili care a fost natura legăturilor ei cu HARRY BRAUNER, având informații că susnumita ar fi ars, după arestarea lui HARRY BRAUNER mai multe hârtii.-

Numita SACHE BOGOSIAN, susține că nu a ars nici un fel de hârtii compromițătoare ce i-ar fi aparținut lui HARRY BRAUNER, recunoscând însă că în timp ce HARRY BRAUNER se afla în concediu de odihnă, ea personal a băgat pe foc o bancnotă de 1.000 franci elvețieni, - bancnotă ce i-a fost adusă de femeia de serviciu TITA SFETCU.- Deasemeni susține că despre toate acestea nu a vorbit nimic cu HARRY BRAUNER la întoarcerea acestuia din concediu.-

Cele declarate de susnumita sunt confirmate atât de TITA SFETCU cât și de HARRY BRAUNER.-

Față de cele relatate mai sus, propunem ca susnumita să fie pusă în libertate și ținută în strictă supraveghere.-

LI. MAJOR DE SECURITATE,

Anghel Mircea

16.5.95
 Am văzut
 aprobare propuneri
 făcute.

31.5.95
 B
 Va este în
 acord rezoluția
 Tor. G. M. M. M.
 11.5.95

28

Arh. Jugh. Local 60
28 NOE 1952

10.
13

D. G. S. S.

Direcția *VI*

Serviciul *1*

Nr. Dos. Anchetă

Nr. Dos. A. S.

FIȘA PERSONALĂ

Numele și prenumele *SAKE I. BOGOSIAN.*

Data și locul nașterii *14. I. 1923. Constanta.*

Naționalitatea, cetățenia *Aimeană, aimeană.*

Origina socială

Situația socială (dacă are sau nu avere)

Ultimul domiciliu *Bucur. Domnița Ruxanda nr. 4.*

Școlii *4 cl. liceu.*

Profesiunea, funcția ce ocupă *funcționară.*

Dacă este sau nu membru de Partid

Antecedente politice *+*

Data reținerii *12. V. 1951.*

Motivele reținerii *relații în pr. Po*

Data înaintării în Justiție

Instanța care judecă. Nr. și data sentinței

Pedeapsa aplicată

Unde execută pedeapsa

Observațiuni *Reg. Tot. Col. J. Legh. perso în libertate 30.5.1951*

101

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr. 810/.410055

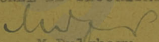
6 Iunie 1951

173
13 14

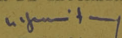
"IV"

Rugăm luați urgente măsuri de a
identifica, percheziționa, aresta și a fi
adus sub sigură pază la această Direcțiune,
numitul LAZAR LAZAR, cu domiciliul în Bd. l.
6 Martie Nr. 57 ap. 10 Etaj II - București.-

COLONEL DE SECURITATE,

M. Dulgheru

MAIOR DE SECURITATE,

N. Dumitrescu

ND/ES/2 ex.

15
125
14
177

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI

Se autoriză percheziția
PROCUROR MILITAR
Magistrat

Nr. 310. d. 7
din 7 Iunie 1951

CĂTRE

PARCHETUL TRIB. MILITAR REG. II. BUCUREȘTI

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aproba efectuarea unei
percheziții domiciliare numitului Lezău Lezău

din București Str. Bol. 6 Martie Apt. 9 etaj II

Nr. 54 unde suntem înformați că se găsesc materiale ce interesează ordinea și securitatea poporului.

MAIOR DE SECURITATE,

[Signature]

Proces-Verbal.

Făcūt astăzi anul nouo mic naă nte cingeci și
un luna Iunie zino opt în Bue.

Nai Mutatâ Iacob St. de sec. din D. G. S.S.
având în vedere ordinul de percheziție № 310.047 din 7
Iunie 1951 al Porchetului Trib. Militar Reg. II Bue.

pentru a efectua a percheziție domiciliară domiciliu
Lazar S. Lazar din Bdul G. Măreș № 57 în scopul
de a găsi materiale ce interesează ordinea și sec.

Statului

Replăsându-ne la adresa de mai sus unde
am găsit acasă pe domiciliul Lazar S. Lazar
câșna după ce i-am pus în vedere calitatea și
scopul vizitei noastre am procedat la percheziționarea
locuinței sale care se compune din 4 camere.

la percheziția făcută am ridicat câteva obiecte.
Nu s-au ridicat bani sa alte obiecte de valoare.

Este pentru corect încheiat prezentul
proces-verbal spre cele legale.

af. de sec.

Lt. Mutatâ Iacob

Percheziționatul:

Lazar S. Lazar

Artista

Lazar

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI

Se autoriză percheziția
PROCUROR MILITAR

Magistrat

Nr.

din

410055

98 IV. 951

CATRE

PARCHETUL TRIB. MILITAR REG. II. BUCUREȘTI

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aproba efectuarea unei
percheziții domiciliare numitului Luțăr D. Lăzar
din București Str. B-dul G. Mărtie
Nr. 57 unde suntem informați că se găsește materiale ce intere-
sează ordinea și securitatea poporului.

LT. COL. DE SECURITATE,

MAIOR DE SECURITATE,

[Signature]

Făcut astăzi: Proces-Verbal
 Lucie, Lina doamna și noia cîmpaci și unu, luna
 Lume, Lina doamna și noia în București:

Vai Mircea Loan Locotenent securitate din
 S.G.S.S. avînd învedere autorizația de perchiție nr.
 40055 din 28.11.95, a Tribunalului Militar Regim
 București, pentru a efectua o perchiție domiciliară
 numitului Lazăr & Lazăr, din București Str. B-dul.
 6 Martie nr. 57 Appt 9, în scopul de a găsi materiale
 & interesează ordinea și securitatea Statului:

Fiind însoțit de Tot. Lt. maj. Anghel Mircea
 și Lt. Bangă Ștefan ambii din S.G.S.S. ne-am deplasat
 la fața locului unde am procedat la perchiți-
 onarea locuinței.

La perchiție sa ridicat scrisori diferite notițe
 și cărți pentru trece.

Nu sa ridicat obiecte de valoare sau bani.

Sept pentru care sa încheiat prezîntul
 Proces-verbal spre cele legale

Ofi. de securitate

Lt. Mircea Loan

Perchiționat

Asistent
 [Signature]
 [Signature]

18

PROCES VERBAL Nr. 589

DE DEPURERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 8 Iunie 1951 ora 2¹⁵ în București
Noi, Bencuș George din 2422

În virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a
numitului Lazăr 2 Lazăr născut la 25 Aug. 1913 în comuna Orteni
județul Prahova fiul lui David și Iacoba
de profesiune Funcționar căsătorit cu un domiciliat în București
Str. Bul. 6 Martie Nr. 57 primit conform ordinului raportului nr. 810/410055.
Nr. din

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte
și valori:

1. 220 (sub pută două feci) un ceas de mână marca Omega, două portfele, un stilou cu portă, un cuier sticlă, un pieptene, una
curea, una cheie.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFITER DE SERVICIU,

Percheziționat,

Transferat la conform Ordinului Nr. din

Am predat,
OFITER DE SERVICIU,Am primit,
reținutul și obiectele
menționate în prezen-
tul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data

Nr. 2-1

FIȘA PERSONALĂ

Intocmită de Direcția, Serv. Județean

Numele și prenumele:

Cu porecla:

Nume fals:

Semnătura infractorului:

Felul infracțiunii:

Ocupațiunea:

Origina socială:

Apartenența politică:

Avere:

Vârsta:

Anul nașterii, comuna, județul, țara:

Ultimele domiciliu: comuna, județul, țara:

Domiciliile anterioare:

Naționalitatea:

Cetățenia:

Religiunea:

A fost

Fotografiat de:

Clîșeul Nr. 2634

Dactiloscopia de:

Studii:

Lăsa ce posedă:

Situația militară:

Specialitatea ca infractor:

Forma dactiloscopică:

Starea civilă

Tată

Mama

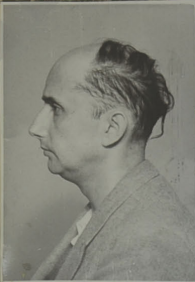
Soț(-ia)

Copii

Rude

EXPUNEREA REZUMATIVĂ
A INFRAȚIUNII:

FOTOGRAFIA

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 66
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt
2. Corpolența Potulit
slab, scut, potrivit, bine făcut, mare.
3. Fața { culoarea roz
forma ovată
culoarea: roz, peșcă, brumă
forma: rotundă, ovală, pătrată, pînă sau, slabă.
4. Fruntea mijlocie
mică, mijlocie, mare, turrită, pînă sau slabă.
5. Părul { culoarea negru
neted, neted, chelie.
culoarea: blond, roșu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochi castani deschiși
albaştri, cenuși, galbeni, portocalii, castanii deschiși,
castanii închisi, particularități.
7. Sprâncene { forma arabă
culoarea —
forma: drepte, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.
8. Nasul { profil retinat
fața —
direct în, concav, convex.
drept, ondulat, turrit, scobit, bolit.
9. Gura mijlocie cu buze groase
mică, mijlocie, mare, buze groase, subțiri, restrânte.
10. Bărba { subțiri
subțiri, deși, dubii, cu gronță
11. Urechile mijlocie depărtate
mică, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite.

12. Semne particulare

{ cicatrice, pigmentări
ale pielii, tatuași,
fracturi, anchiloze,
picloare în X sau O,
ghebos, amputări etc.

LEGĂTURI POLITICE

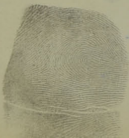

CARACTERIZĂRI SPECIALE ASUPRA INDIVIDULUI

IMPRESIUNILE DIGITALE ALE MĂINII STÂNGI

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC

Ziua arestării și comportarea la arestare	REZULTATUL PERCHEZIȚIEI		ANTECEDENTE	CONDAMNAT Prin sentință sau decizie
2. 27 1958		18	20	155 21
LOCUL UNDE EXECUTĂ PEDEAPSA				

OBSERVAȚIUNI ȘI NOTE OFICIALE	SEMNĂTURA CELUI CE A FĂCUT FOAIA Sigiliul SEMNĂTURA OFIȚERULUI DE MILITIE UNDE S'A FOTOGRAFIAT ȘI DACTILOSCOPIAT Sigiliul
-------------------------------	---

IMPRESIUNILE DIGITALE A MĂINII DREPTÉ				
MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC
				

Științe rezultate din declarațiile sale

Științe rezultate din declarațiile altora

Confruntări

Reconstituiri

Autobiografie

Subsemnatul Lazăr H. Lazăr din Gucurești, Județ Iași, născut în Comuna Orbeni Reg. Putna, la 15 August 1913, fiul lui David (moartă în pastoral din 1916) și al lui Iacoba (Beira) Hescovici (Herscu) - născută hescovici - (moartă de cancer în August 1948), face prezenta autobiografie.

După moartea tatălui meu, mama s'a mutat cu mine, cu frații mei și cu sora mea, la Satul Turcului Reg. Tecuci, unde se născuse. La vârsta de 7 ani, mama neavând posibilitate să ne păstreze în prezența pe care o primea, s'a internat s'a internat pe frații mei. La Orfelinatul pentru copii din Gucurești H. Sapiența. - La vârsta de 8 ani am fost internat și eu în același Cămin și înscriș la Școala Războiului Român. - După absolvirea școlii am fost înscriș la Școala Culturală (Curs 'Seral'), unde în urma unui accident la mână stângă, am fost retras și am învățat în particulă. - Conștientizând am lucrat, ca practicant reparatza fiind de către conducerea Orfelinatului, la Pivonul Reg. Soloncuș Grass, din anul 1926 (toamnă) până la 4 Octombrie 1934, dată la care m'am îmbolnăvit grav [redacted] fiind internat noaptea la Spitalul 'Caritas' din Str. Traian. După câteva săptămâni, am fost

times de către Casa Algorării Sociale,
la Sanatoriul Taria Jib. Trei Scame unde
am stat până în luna Iulie 1935. La sfârșit
tul lunii Iulie sau începutul lui August
1935 m'am prezentat la Cercul de Recrutare
Dutua de la care primisem un ordin de
chemare și am fost trimis la Spitalul Mi-
litar din Bessarabie. După o perioadă de câțiva
zile mi s'a dat ordin de plecare la Puca-
rest, la Spitalul Militar de Pol. Pulmonare
din Cal. Suban Voda. Aci fiind examinat de
câte o Comisie Medicală am fost scutit
de serviciul militar, fiind reformat. Fiind
încă bolnav, am fost scutit și de la muncă
obligatorie în perioada războiului. În
toamna anului 1935, am fost internat la
Spitalul Dr. I. Cantacuzino. Serviciul de
Pol. Pulmonare - din Chișinău, unde am
continuat tratamentul până în vara
anului 1936, când m'am înscripționat la Puca-
rest, unde am locuit la o mătușă a mea,
Mătușă în Ploiești. Rămânând în.

În Octombrie 1936, Nicol Gross, După
moartea tatălui său, înființează firma
Spirul tehnic Ing. I. Gross succesor Ing. I.
"Gross" și mă angajează la noua firmă.
Aci am lucrat până la plecarea sa
în Palestina, în luna Octombrie 1940.
Concomitent am mai lucrat și la soc.
Tehnică Industrială, firmă înființată
de Nicol Gross în Aprilie - mai 1938, din
cauza legăturilor rusești. După pără-
sirea acestei soc. Mă angajez la soc. C. Imporia,

23
Ing. Octav Lecca și Ing. Oskar Gross, au fost angajați la această firmă. Aici au lucrat până la sfârșitul anului 1944, când s-a întrerupt activitatea. - La începutul anului 1945 au fost angajați la "Fabrică (Laborator) de produse chimice, Durium" - proprietatea Ing. Lecca Octav. Roberta Gross și Ing. Oskar Gross - unde au lucrat până la 1 Iulie 1946. - De la această dată au trecut la Tehnica Industrială care și-a reluat activitatea. - Aici au lucrat până aproape 1 Decembrie 1949, când au început să lucreze pentru Reprezentanța Comercială a Republicii în Cehoslovacia, ^{Secția Kosa} împreună cu Ing. Oskar Gross. - La început au lucrat sporadic, iar de la aprox. 1 Februarie 1950 permanent. - La data de 1 Septembrie 1950, tot Zdeněk Kotoněk, care venise de la Praga pentru a reorganiza Reprezentanța din București, mi-a prezentat definitiv în serviciu comunicând totodată Ing. Oskar Gross că Direcțiunea din Praga mi-a aprobat numirea sa și îl concediază. - La 15 Februarie 1951, în urma unei dispoziții primite de la Praga, atașatul comercial, Dr. Josef Kog, concediază aproape pe toți salariații români și mi-a comunicat și mie această dispoziție. - La 1 Martie 1951 am fost angajat la Antrepriza de Construcții Ing. Vasile Niculescu cu domiciliu în Cal. Grivitei nr. 1 și domiciliul în Str. Columb nr. 5. - Aici am lucrat în cadrul unor proiecte de construcții

pentru loc. de muncă bună, scriind la
mașină și verificând dispozitele, măn-
tărilor și făcând și corespondența. -
Refiind ipoteze suficiente la birou,
lucrăm la ol. Ing. Moș Gheorghe acasă,
cu atât mai mult cu cât și la anul
lucra pentru acciși antrepriu, care
de fapt constituia un colectiv. - Lu
prezent lucrăm tot la această antre-
priză. -

~
Frațele meu, Leon Herscovici
(Herscu), născut tot în Com. Orbeni
Reg. Putna, la 24 August 1911, care a
fost salariat din anul 1926 până în
1938, și apoi și-a deschis un mic magazin
cu articole tehnice, electrice și piese
de biciclete (1938 - până la sfârși-
tul anului 1949), a plecat din țară
în A.P. Israel la sfârșitul lunii
Iulie 1950. -

+ Sora mea Haima (Clara), năs-
cută în Com. Orbeni, la 1 Ianuarie
1909, este căsătorită cu Sami Simon
din București. - Ea este, grad infirmă,
iar el e bolnav [redacted] și incapă-
bil de muncă. - Au trei copii în
varsta de 14 ani. - Locuiesc la Tecuci.

23 24

în Str. Unirii 39, în mare mizerie,
cu nepotând să-i ajut cu mai mult de
1000 lei pe lună. - Până acum 2 ani,
când a murit mama mea de cancer,
și care locuia cu ei împreună, se apăsau
lui prieten pe care o prietenă bună, ca
văduvă de jăboacă.

Fratele meu este căsătorit cu Olga
keraru și are 2 copii, Adrian de 7
ani și Silviu de 4 ani. - Ultimul domiciliu
l-au avut în Alea Văile Păunii
nr. 4.

La sfârșitul anului 1940 sau începutul
1941, după plecarea sa în Palestina,
mă, Jiccol Gross mi-a scris câteva
cărți postale. - Mi-a mai scris câteva
scrisori după 1946, interesându-se de
soarta lucrurilor aflate la Lema
Constante (era vorba de mobilier,
covoare, perdele, tacâmuri, etc.). -
Am dat toate aceste căminări, comunicând
și restul după prieten și rude. -
La începutul anului 1947 sau 1948 (primă
vară) am fost căutat acasă de un
dumne care a colaborat dintr-o manieră
C. A. și a fost îndrumat la fratele
meu, întorcându-se cu mine acasă. -
Fratele meu mă chema la telefon
la birou și m'a pus în legătură

cu acea persoana, care a spus că
are să-mi vorbească și că fiind cu
mama ar putea să vie imediat,
ca să-mi rapesea timp. - I-am
spus să vie la Statuia Bache și
după ce s-a recomandat tatălui sau
tatălui - mi-a comunicat că Nicol Gross
i-a indicat adresa mea pentru a-
la covașele românești, pe care are
posibilitate să i le expedieze. - I-am
spus că nu sunt la mine și că trebuie
să vorbească cu persoana la care se
află și a rămas stabilă să vie
a doua zi. - Lena Constante, nefiind
în București, i-a comunicat engle-
zului că persoana nu s-a împoiat
și să aștepte telefonul meu. - Mi-am
amintit dacă la prima sau a doua
vizită mi-a dat scrisoarea lui Nicol
Gross prin care cerea covașele.
La împoierea în București, Lena
Constante, ca să existe să-i vie
acasă englezul, sau chiar să-i
trimească mama mi-a spus să-i
comunic respectivului că nu
s-a împoiat din pricina per-
soana la care sunt covașele.

25

leer pe care l-am făcut telefonist
englezul n'a mai insistat, pentru că
că i-am spus că nu stău până se înaga-
zau.

Am pus în corespondență cu
Berthold Lupper din Tel Aviv Bd. Farsat
5, cu Ing. Isaac Gross (mai rar) la aceeași
adresă. La fiii acestuia, cari studiază
în Canada, am primit câteva scrisori.
De două ori mi-a scris un fost vecin
din Bd. Cartier 7, Gerach Schneider, iar
odată, un alt vecin la aceeași adresă,
Abraham Rubin. - Mai des mi-a scris
fratele meu, cumnată mea, și nepotăci,
Enea Leibovic. - Din Cehoslovacia, am
primit de curând o scrisoare de la un
monteur, Josef Lorneč, caruia nu
i-am răspuns. - Anul trecut am primit
câteva ilustrații de la Dr. Ing. Rittich,
fostul delegat cehoslovac la Repre-
zentanța din București. - Am mai
primit scrisori (sau ilustrații) de la
Ing. Vesperay din Praga.

Aceasta încheie declarația pe
care o dau în fața Austriei și Prusiei.

L. Haza

Declarație

Subsemnatul Lazăr D. Lazăr
face următoarea declarație:-

Îmi amintesc că în lista de actori
a soc. Tehnica Industrială - la consti-
tuire - a figureat Lionel Rubinstei
pe care l-am văzut odată sau de
două ori la birou. - Poate era pro-
babil diminutivul lui. - Știu că
era căsătorit cu Gigi Bulicau pe
care o cunoșteam înaintea.

Aceasta mi este declarația pe
care o dau susținând-o pe propria.

Declarație

Subsemnatul Lazăr I. Lazăr
din București, declar următoarele:

Medicamentele găsite într-o cantitate la mine acasă, aparțin doctorului Marcel Klein, care mi le dăduse spre păstrare ~~acum~~ în urmă cu 4 luni. Mi-a spus atunci când mi le-a dat că are multe mesete de medicamente, primite în decursul anilor (mi-a arătat chiar și vitrina) și nu vrea să lăsa impresia că se ocupă cu medicamente, toate medicamentele fiind vechi și neavând valoare materială decât câțeva sute de lei.

Știu că doctorul Klein este ginecolog la Dr. G. G. G. G., fiind pasăvuit cu o fusă vitregă a acestuia.

Am curiozitate de mai mult timp, dar am rămas numai din primăvara anului 1949, când mi-a povestit de o

gripă, timp de 3 săptămâni, când
a venit la mine acasă de 5-6 ori.

După câțva timp după ce mi
dăduse casoleta cu medicamente (aproxi-
mativ 2 luni) mi-a spus ca ocazional să
i le dau miapă; - pentru că am fost oca-
zional, a'avea acest timp să mă duc la el
să-i le peștească. -

Această mi este declarația pe
care o dau, susțin și semnez. -

L. H. H.

Adaug că ~~ulterior~~ anterior mi-a
mai spus doctorul L. H. H. că are dila-
ția ^(afirmația lui ca medicul medical) în urea încărcată și mi-a oferit
să-i păstrez ~~în~~ câteva cutii cu
medicamente, dar mi le-a dat după
câteva luni, când am trecut pe la el.

Declarație

Subsemnatul Lazar P. Lazăr din
Găurești, declar următoarele:

medicamentele găsite într-o casă
lăsată la mine acasă, aparțin doctorului
Mareș Klein, care mi le dăduse spre
păstrare în urmea cu 4 luni. - Mi-a spus
atunci, când mi le-a dat că are multe
măști de medicamente primite în decursul
anilor (mi-a arătat și vitrina) și mi-a cea-
ră să dea impresia că se ocupă cu medica-
mente, - toate medicamentele fiind vechi
și neavând valoare materială decât câțeva
mii de lei. - Anterior mi-a mai spus doctorul
Klein că are dulapul (vitrina din
cabinetul medical) prea încărcat și mi-a
oferit să-i păstrez câțeva cutii cu medica-
mente, dar mi le-a dat abia după câțeva
luni când am trecut pe la el.

Doctorul Klein este ginerele lui
Asias Gross, fiind căsătorit cu o fiică
vitează a acestuia.

Am trecut de mai mulți ani,

Iar mai bine numai din primăvara
anului 1949, când m'a trăsă de o gripă,
timp de 3 săptămâni, venind la mine
acasă de 5-6 ori. -

După câțva timp după ce mi
dăduse casoleta cu medicamente (apro-
ximativ 2 luni), mi-a spus ca ocazio-
nal să i le dau iarăși. - Întrucât am
fost ocupat, n'am avut timp să mă
duc la el spre a i le restitui. -

Această mi este declarația pe
care o dau, astfel p. semnez. -

L. Mager

L. VII. 1951

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, născut în anul 1913, August 25, în comuna Orbeni Reg. Putna, fiul lui DAVID și JANETA (LEIVA) HERSCOVICI (HERSCU) cu ultimul domiciliu în București Bdl. 6 Martie 57, declar următoarele :

În primăvara anului 1947 sau 1948, am fost căutat la domiciliul meu de mai sus de către un domn care coborâse dintr-o mașină C.D.- Fiind îndrumat la fratele meu care avea un magazin de articole electrotehnice în Str. Coghelniceam, MEER D.HERSCU (HERSCOVICI), acesta m'a chemat la telefon la birou și m'a pus în legătură cu un domn care vorbea cu accent englezesc și mi-a spus că vrea să vorbească cu mine, căci are să-mi predea o scrisoare.- Deși i-am spus că trebuie să fie o eroare, insistând am acceptat să mă văd cu el și a venit la fosta stație Pache.- Mi-a dat un bilet din partea lui NICOL GROSS, prin care acesta mă ruga să-i dau aducătorului covoarele românești lăsate la plecarea din țară.- I-am spus d-lui acela, care se prezentase MATIUS sau MATIS, că nu sunt la mine covoarele și că trebuie să mă pun în legătură cu persoana la cari sunt adăpostite și îi voi da răspuns a 2-a zi.- Mi-a telefonat din nou a 2-a zi și întâlnindu-mă în acelaș loc, i-am spus că persoana fiind plecată în provincie, este indicat să aștepte telefonul meu.- După 2-3 zile D-ra CONSTANȚA, la care erau lucrurile lui NICOL GROSS, (mobilier, perdele, covoare), înapoindu-se în București, i-am arătat biletul și mi-a spus că pe lângă că nu are covoare românești, ci doar carpete, toată chestiunea fiindu-i neplăcută, mi-a spus să comunic englezului de mai sus, că persoana care are covoarele, nu s'a înapoiat în București.- Am telefonat D-lui respectiv acest lucru, după care n'a mai insistat.- La prima întâlnire îmi spusese englezul (care vorbea bine româ-

decurit? nește) că el nu-i face decât un serviciu lui NICOL GROSS, expeditându-i convoarele.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și susțin.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

8 Iunie 1951.-

p. 1251

34 12 31

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, domiciliat în București,
Bd. 1.6 Martie Nr. 57, declar următoarele :

În urmă cu 2 săptămâni, după ce mi s'au cerut informații de către doi tovarăși dela Ministerul de Interne asupra lui NICOL GROSS, CONSTANTIN POPOVICI, OSIAS-LICA GROSS, MOTI RUBINSTEIN, ALEX. BAUER, ARNOLD GRUNBERG și SIGISMUND GROSSU, în seara aceleiași zile am comunicat d-lui OSIAS GROSS - care se înapoiase mai devreme cu o zi dela Schitul Golești (SOVROM-CARBUNE), despre această vizită, de care a rămas și el nedumerit.

Mi-a spus să mă duc la ARNOLD GRUNBERG, și să-i reamintesc că dânsul (OSIAS) a venit la întreprinderea fostă a lui NICOL GROSS, după plecarea acestuia din urmă (1940). - Îi reamintea acest fapt, deoarece, după trecerea atâtor ani, presupunea că a uitat. - Tov. GRUNBERG a fost și el surprins că s'au cerut informații asupra lui NICOL GROSS, după mai mult de 10 ani, dela plecarea sa din țară. -

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, semnez și susțin propriu. -

ss/. LAZAR LAZAR

8 Iunie 1951

14-8-51

DECLARAȚIE

Subscrisul LAZAR D. LAZAR din București Bd. 1.6 Martie
57, declar următoarele :

Intrebare :

Când și în ce împrejurări ai cunoscut pe LENA CONSTAN-
TE ?

Răspuns :

Îmi amintesc că am cunoscut-o la NICOL GROSS la birou
unde venise în vizită.-

Intrebare :

Care au fost raporturile dintre D-ta și LENA CONSTAN-
TE până la plecarea lui GROSS din țară ?

Răspuns :

Raporturile dintre mine și LENA CONSTANTE au fost
raporturi de cunoștințe.-

Intrebare :

Arată d-ta în ce împrejurări o întâlneai pe LENA CON-
STANTE și ce discuții aveai cu aceasta ?

Răspuns :

Îmi amintesc că o întâlneam pe LENA CONSTANTE la ea
acasă și discutam despre NICOL GROSS și colegii dela birou și
cu acest prilej îmi arăta și lucrările ei de pictură.-

Intrebare :

Ce discuții aveai cu LENA CONSTANTE despre NICOL
GROSS ?

Răspuns :

Cu LENA CONSTANTE discutam în legăt^{ura} cu NICOL

.//.

GROSS, după câte îmi amintesc, despre activitatea dela birou în sensul că se lucra multe ore, sau despre comportarea lui față de mamă-sa sau despre mama lui NICOL.- Nu au fost discuții pe cari să le pot memora.-

Intrebare :

Dar după plecarea lui GROSS din țară, în ce au constatat raporturile D-tale cu LENA CONSTANTE ?

Răspuns :

După plecarea lui GROSS din țară, raporturile mele cu LENA CONSTANTE au rămas aceleași.-

Intrebare :

După plecarea lui GROSS la ce intervale de timp te vedeai cu LENA CONSTANTE ?

Răspuns :

Îmi amintesc că după plecarea lui NICOL GROSS, mă vedeam cu LENA CONSTANTE, la intervale de 3-4 luni de zile, uneori chiar mai rar.-

Intrebare :

Ești sigură că răspunsul acesta corespunde întocmai cu realitatea ?

Răspuns :

Cred că aceasta este realitatea ; întrucât de atunci au trecut ani, nu-mi amintesc cu precizie intervalele de timp la care o vedeam.-

Intrebare :

La cererea cui aveau loc totuși aceste întrevederi ?

Răspuns :

Aceste întrevederi aveau loc la cererea mea.-

Intrebare :

Si de data aceasta ești sigură că răspunsul dat este cel exact ?

Răspuns :

Cred că da.- Poate s'a întâmplat de 2-3 ori să mă cheme ea.-

Intrebare :

Deci nu vrei să răspunzi sincer ?

Răspuns :

Sunt foarte mulți ani de atunci și nu-mi amintesc cu certitudine dacă nu m'a chemat și ea la telefon la birou.-

Intrebare :

Ce scop aveau întâlnirile d-tale cu LENA ?

Răspuns :

Eu duceam uneori când primeam o scrisoare dela NICOL GROSS, câte ori s'o ved numai câteva minute, căci totdeauna motiva că are mult de lucru.-

Intrebare :

Ai spus că relațiile d-tale cu LENA erau de simplă cunoștință.- Atunci cum explici d-ta acest interes comun față de NICOL GROSS ?

Răspuns :

Gred că chiar și două cunoștințe pot avea interes comun față de o a treia persoană.- Interesul se explică prin aceea că LENA CONSTANTE a fost prietena lui NICOL GROSS, iar el mie mi-a fost șef.-

Intrebare :

În alte declarații ai arătat că ai fost un mic funcționar al lui GROSS și deci nemulțumit.- Cum justifici totuși atășamentul d-tale față de acesta ?

Răspuns :

Da, este adevărat că eram cel mai mic funcționar, deci cel mai prost plătit, dar datorită comportării sale amicale față de funcționari, cred că i-au păstrat toți simpatie.- Prin aceea se explică atășamentul meu față de GROSS.-

Intrebare :

Cu care dintre funcționarii s-ai, NICOL GROSS a mai menținut legături după plecarea lui din țară ?

Răspuns :

9. După câte știu n'a mai păstrat legături cu alteineva deoarece cei cărora le-a scris la început, s'au n'au cunoscut adresa lui, s'au n'au mai vrut să corespundă.-

Intrebare :

Ancheta are cunoștință de adevăratul caracter al legăturilor d-tale cu GROSS ?

REamune :

Legăturile mele cu GROSS NICOL nu au avut niciodată un caracter ascuns, întrucât nu-i comunicam secrete.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, semnez și susțin.-

ss/. LAZAR D.LAZAR

14 Iunie 1951

74 6-51

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele :

Intrebare :

Care a fost conținutul biletului primit din partea lui NICOL GROSS prin acel englez ?

Răspuns :

Conținutul biletului a fost următorul : Te rog să fii bun și să predai aducătorului, covoarele românești ce-mi aparțin.-

Intrebare :

Acesta era conținutul complet al biletului ?

Răspuns :

Îmi amintesc că pe partea cealaltă a biletului primit de la NICOL GROSS prin englez, au fost adăugate câteva rânduri și anume : " Vă rog a avea amabilitatea de a preda covoarele de cari am fost lipsită atâta vreme.- Cu multe mulțumiri".- Biletul era semnat ANGELA PETRESCU (sau PENESCU) - ENGLE sau (ANGLE).-

Intrebare :

Cine este ANGELA PETRESCU ?

Răspuns :

După explicațiile englezului această doamnă era din Galați.-

Intrebare :

Numele acelei femei nu-ți fusese deloc cunoscut până atunci ?

Răspuns :

Mi-am amintit ulterior că mai văzusem numai numele ANGELA PETRESCU (sau PENESCU) pe un pachet cu dulciuri primit de LENA CONȘTANȚE din Elveția.-

././.

Intrebare :

LENA CONSTANTE a văzut biletul primit de D-ta din partea lui NICOL GROSS ?

Răspuns :

I l-am arătat pentrucă ea trebuia să elibereze covorele cari se aflau în păstrarea ei.-

Intrebare :

Cum s'a manifestat LENA CONSTANTE când a văzut conținutul depe verso al biletului ?

Răspuns :

În general LENA CONSTANTE s'a arătat încurcată de primirea biletului și mi-a spus să-i comunic englezului că nu s'a înapoiat încă din provincie.-

Intrebare :

Ai întrebat-o pe LENA CONSTANTE de ce trebuie să dea acest răspuns englezului, când ea de fapt nu era plecată.-

Răspuns :

N'am întrebat-o, dar spunea că nu vrea să-i dea complicații mamei sale trimițându-i un străin acasă.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

14 Iunie 1951

18 VI 51

37 10 38
46

DECLARAȚIE

Subscrisul LAZAR D. LAZAR declar următoarele :

După primirea biletului dela NICOL GROSS prin englez, după ce s'a înapoiat din provincie, m'am dus la LEHA CONSTANTE și i l-am arătat.- Întrebând-o ce semnificație au rândurile semnate ANGELA PETRESCU (sau FENESCU) INGLE sau ANGLE; a rămas și ea nedumerită și ne-am închipuit că s'au o fi vândut NICOL GROSS covoarele acestei persoane, s'au are posibilitatea să le primească prin ea.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

18 VI 1951

20-6-91

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D.LAZAR din Bd.1.6 Martie 57, declar următoarele :

Stiu că arhiva Soc.Technica Industrială, precum și registrele comerciale se aflau totdeauna la ing. OSIAS GROSS acasă, unde a fost și sediul firmei.-

În ultimul timp cât a mai activat firma în stare de lichidare, corespondența se afla în holul locuinței ing.GROSS.-

Pe timpul activității firmei eu mă ocupam cu corespondența în limba română, iar corespondența în limba germană o scria OSIAS GROSS pe concept, iar eu o băteam la mașină.- Se întâmpla ca OSIAS GROSS să scrie și singur câte o scrisoare.-

Gentabilitatea era făcută de MICHEL SCHOR din Alena Măntuleasa 2.-

Eu, din momentul în care am intrat la reprezentanța Cehoslovacă nu am mai lucrat pentru firmă decât pentru a plăti un impozit restant la Circ.Fin., sau când am bătut la mașină un bilanț.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss/. LAZAR D.LAZAR

20 Iunie 1951

23.6 51

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele :

L-am cunoscut pe NICOL GROSS, în toamna anului 1926, când am intrat ca practicant la biroul tatălui său, SOLOMON GROSS.- După un an sau doi, a fost trimis de părinții săi să studieze la Viena și până la terminarea studiilor l-am revăzut cred de 2 ori, când a venit în țară pe timpul vacanței.- După aceea l-am văzut la înapoierea definitivă în anul 1933 sau 1934, când a început să lucreze în biroul tatălui său, făcând corespondență și traduceri tehnice din și în limba germană.-

În luna Octombrie 1934, îmbolnăvinduo-mă și fiind internat în diverse spitale și sanatorii, timp mai îndelungat, nu l-am mai văzut decât în toamna anului 1936, după moartea tatălui său.- Atunci a înființat și "Biroul tehnic ing. S. GROSS, succesor Ing. N. GROSS" la care m'a reangajat.- Fiind încă albit la început am lucrat câte puțin - în mod provizoriu - apoi am rămas angajat definitiv.- În anul 1938 Aprilie-Mai a înființat S.A. Technica Industrială și am început să lucrez și la acest birou, concomitent cu lucrările pe care le aveam la vechea firmă.- Această nouă firmă s'a înființat din cauza legiuirilor rasiale din acea vreme.- Am lucrat aci până la plecarea lui NICOL GROSS din țară, respectiv până la preluarea societății de către CONSTANTIN POPOVICI și OCTAV LECCA (acesta din urmă s'a retras după scurt timp).- Societatea a fost vândută de NICOL GROSS celor de mai sus, prin intermediul lui OSIAS GROSS, care a continuat să lucreze după aceea cu CONSTANTIN POPOVICI.-

Eu n'am știut de plecarea lui NICOL GROSS decât în ajunul plecării proiectate, când m'a anunțat că a doua zi urmasă să plece la Constanța și de acolo în Palestina.- M'a rugat să plec eu înainte la Constanța cu 2 geamandane și 1 pachet cusut în care mi-a spus că are diferite bijuterii (un ceas, inele, 2-3 lanțuri de aur și cercei) pe cari urma să le vândă

44-5241

unui evreu dela o societate de transport și vămuri din Gona stanța.- Din cauza războiului din Grecia, vaporul și-a amânat plecarea și am fost nevoit să mă înapoiez la București.- După alte două zile amunțându-se plecarea vaporului, am plecat din nou la Constanța și am dormit o noapte la hotel Regina.- A doua zi au venit la Constanța NICOL GROSS, mama lui și ISAILA GROSS, cărora le-am predat bagajele și pachetul cu bijuterii.- NICOL cu ISAILA au făcut formalitățile de plecare.- Nu-mi amintesc dacă LENA CONSTANCE a venit odată cu familia GROSS dela București sau cu trenul următor.-

Stiu însă că a plecat și ea până la Istambul de unde a revenit după câteva săptămâni (cred că după 2 săptămâni).- Seara după plecarea vaporului, m'am înapoiat cu ISAILA GROSS la București.-

După câteva zile apartamentul în care locuia până la plecare și ISAILA GROSS cu soția și băiatul lor CORNEL, a fost ocupat de o bandă de legionari în frunte cu un anume ZELISCKI sau ZILINSKY.- Scurt timp după aceea legionarii au înlocuit în 2 camioane diferite obiecte din casă (biblioteca, o vitrină, un aparat de radio cu patefon electric și plăci de patefon,etc.) Ulterior după rebeliune o parte din lucruri au fost găsite de LENA CONSTANCE într-o casă la gosea.- Dintre lucrurile găsite știu că sora lui NICOL GROSS, FLORA ABELSTEIN, i-a expediat aparatul de radio cu patefonul electric precum și plăcile de patefon.-

La plecare, NICOL GROSS m'a rugat să am grije de casă și de lucrurile lăsate în ea.- Mi-a spus că a predat locuința și lucrurile din casă, cu acte în regulă și m'a asigurat că voi putea să locuiesc mai departe într-o cameră pe care o ocupam înainte.- Menționez că eu am locuit la NICOL GROSS din anul 1939.- După cum am mai arătat în anul 1938, NICOL GROSS plecând în străinătate, m'a rugat să locuiesc la el până la însoțire (câteva săptămâni) ceea ce am acceptat, iar după aceea am dormit din când în când la el, până ce în anul 1939 - nu țin minte în ce lună - m'am mutat definitiv la el.- Până atunci am locuit la o mătușă a mea BETTY ALBIN, în Str. Titu Maiorescu (aproape de Sos. Ștefan cel Mare).-

Dela Istambul NICOL GROSS mi-a trimis o ilustrată,

scurt timp după ce a sosit acolo.- După circa 3 săptămâni a plecat în Palestina și s'a stabilit la Tel Aviv împreună cu unchiul lui, ISAIA GROSS.- De acolo mi-a trimis câteva cărți postale, al căror text nu mi-l mai amintesc.- Cred că se informa tot despre casa și cunoscuți.- După aceea n'am mai corespondat decât cu ISAIA GROSS, cât s'a putut corespunde normal - cred că numai în 1941 - și apoi în tot timpul războiului, la intervale de câteva luni, prin "Crucea Roșie, prin scrisori tip de 25 cuvinte cum se scriau pentru prizonierii de război.-

După război în anul 1946, NICOL GROSS mi-a scris din nou cerând să-i comunic care este situația casei și a lucrurilor lăsate aici.- În altă scrisoare mi-a cerut să-i trimit un dicționar tehnic englez-român sau român-englez.- I-am răspuns după ce am căutat, că nu se găsește.- Altmă dată la cererea mea, mi-a dat dreptul de folosință a unui mic magazin în Bd. 6 Martie 57, drept pe care l-am cedat fratelui meu, pe timp de câteva luni de zile, deoarece el fusese evacuat din magazinul pe care îl ocupase.- Intr'o altă scrisoare atât NICOL GROSS cât și mama lui, m'au rugat să le trimit un inventar sumar al lucrurilor și să mă interesez dacă există vre-o posibilitate de expediere, măcar a unei părți.- M'am interesat la o societate de transport din Bd. 1948 (mi se pare Trans-Româna) și la o societate de transport din Pasajul Majestic și le-am comunicat prețul.- Pașă de costul ridicat al transportului până la Constanța și al navlului până la Marsilia, s'a renunțat la expediția mobilierului. Altmă dată NICOL GROSS, m'a rugat să-i comunic dacă s'a radiat firma lui individuală și dacă nu să-l rog pe Av. GROSSU să se ocupe de această radiere.-

După câte îmi amintesc avocatul GROSSU mi-a spus că firma a fost radiată din oficiu.- NICOL GROSS mi-a mai comunicat într'o scrisoare (după război) că a fost câțva timp în Egipt și că acolo a vândut aparatul de radio cu patefonul și plăcile.- După război nu i-am scris mai mult de 5-6 scrisori, în care nu i-am comunicat altceva decât despre lucrurile lăsate aici, despre casă sau îi dădeam vești despre LENA CONSTANȚA sau alți cunoscuți.- După vizita englezului, care cerea covoarele pentru NICOL GROSS, l-am informat și pe OSIAS GROSS și l-am rugat să-i comunice fiului lui la Paris să-i scrie lui NICOL GROSS că sunt supărat că îmi trimite vizitatori, deoarece mă pune într'o situa-

ție proastă, crezându-se că am legături cu englezii.- Nu țin minte dacă i-a scris ceva.-

Imi mai amintesc, că din Palestina mi-a cerut N.GROSS să-i trimit o listă a firmelor americane specializate în industria de petrol, la cari bănuiesc că vrea să facă oferta de serviciu.- Această listă, în baza indicațiilor lui NICOL GROSS, am luat-o dela un inginer EDELEANU care mi se pare locuia în Str.(fostă) Wilson colț cu Edul Nicolae Balcescu și i-am expediat-o la Tel-Aviv.- Asta s'a petrecut la începutul anului 1941 sau la sfârșitul anului 1940.- În tot cazul la scurt timp după plecarea lui din țară.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

23 Iunie 1951

DECLARAȚIE
=====

Subscrisul LAZAR D. LAZAR declar următoarele :

Important
După primirea biletului dela NICOL GROSS prin englez,
după ce s'a înapoiat din provincie, m'am dus la LENA CONSTANTE
și i l-am arătat.- Întrebând-o ce semnificație au rândurile
semnate ANGELA PETRESCU (sau FENESECU) INGLE sau ANGLE, a rămas
și ea nedumerită și ne-am închipuit că s'au o fi vândut NICOL
GROSS covoarele acestei persoane, s'au are posibilitatea să le
primească prin ea.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin
și semnez propriu.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

25-681

44-63/45

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele :

Imi amintesc că LENA CONȘTANȚE m'a informat că LAETITIA BARBU, urmează să plece cu soțul ei - care fusese numit atașat comercial sau cultural - la Londra și că dacă vreau să-i scriu lui NICOL GROSS, să iau legătura cu LAETITIA.- Nu-mi amintesc când s'a petrecut acest lucru ; cred că acum 4 ani, în tot cazul scrisoarea i-am dat-o cu o zi sau două înainte de plecare.

I-am comunicat lui NICOL GROSS prin acea scrisoare, chestiunile care îl interesau în legătură cu casa și lucrurile lui.-

Am rugat-o pe LAETITIA BARBU să citească scrisoarea și i-am atras atenția și i-am atras atenția despre cele ce am scris.- I-am lăsat scrisoarea într'un plic deschis.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

sa/. LAZAR D. LAZAR

25 Iunie 1951

26-657

45 66
46

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele :

Intrebare :

Prin ce mijloace ai menținut legătura cu NICOL GROSS,
după plecarea lui din țară ?

Răspuns :

Prin poșta obișnuită și odată i-am scris prin LAETITIA
BARBU.-

Intrebare :

Când ai început corespondența cu NICOL GROSS ?

Răspuns :

Correspondența cu NICOL GROSS am început-o la sfârșitul
anului 1940 sau începutul anului 1941, nu-mi amintesc exact.-

Intrebare :

Cât a durat această legătură prin corespondență ?

Răspuns :

Înainte de război, legătura prin corespondență a du-
rat 2-3 luni în perioada de mai sus.- Apoi a reluat NICOL GROSS
corespondența cu mine în anul 1946, scriindu-mi la intervale
rari, câteva scrisori, până pe la începutul anului 1948.-

Intrebare :

În acest interval de timp câte scrisori ai transmis
și câte ai primit și prin cine anume ?

Răspuns :

În prima perioadă, am scris 3 sau 4 scrisori și am
primit cam tot atâtea cărți poștale.- În perioada de după război
mi-a scris 4 sau 5 scrisori și eu i-am scris 5 sau 6, din care
una prin LAETITIA BARBU.-

Intrebare :

Arată împrejurările prin care ai ajuns să transmiți prin LAETITIA BARBU scrisoarea lui NICOL GROSS ?

Răspuns :

LENA CONSTANTE mi-a comunicat la timpul său că LAETITIA s'a măritat și că soțul ei a fost numit într'un post de atașat comercial sau cultural la Londra și urmează să plece peste câteva zile în Anglia.- Mi-a spus că dacă vreau să-i scriu lui NICOL GROSS, să iau contact cu LAETITIA BARBU, deoarece am și făcut.-

Intrebare :

Care era conținutul scrisorii trimisă prin LAETITIA BARBU ?

Răspuns :

Nu-mi amintesc conținutul exact, dar știu sigur că nu i-am comunicat decât știri în legătură cu casa și lucrurile lăsate aici.-

Intrebare :

Dece spui că nu-ți amintești exact conținutul, când mai sus spui că știi sigur că i-ai scris despre casă și lucrurile lăsate aici.-

Răspuns :

Înțeleg prin aceasta că nu-mi amintesc exact conținutul cuvânt cu cuvânt, dar îmi amintesc despre ce am scris.-

Intrebare :

Explică pentru ce era nevoie pentru a trimite vești lui NICOL GROSS despre starea lucrurilor sale, să recurgi la serviciile LAETITIEI BARBU ?

Răspuns :

Voiam ca LAETITIA BARBU să-mi comunice lui NICOL GROSS că s'a văzut cu mine și să-mi predea complimente.-

Intrebare :

Dece era nevoie ca LAETITIA BARBU să-mi spună lui NICOL GROSS că s'a văzut cu D-ta.- Explică ce înseamnă aceasta ?

Răspuns :

Nu era absolută nevoie dar am rugat-o, ca pe oricine care pleacă la un cunoscut pe care nu l-ai văzut de mulți ani,

să-i predea complimente.-

Intrebare :

In afara de LAETITIA BARBU, prin ce persoane ai mai scris lui NICOL GROSS ?

Răspuns :

Nu am mai scris lui NICOL GROSS prin alte persoane.-

Intrebare :

Cum ai continuat mai departe menținerea legăturii cu NICOL GROSS ?

Răspuns :

Nu am mai continuat menținerea legăturii cu NICOL GROSS.-

Intrebare :

Ești sincer când spui că ai întrerupt orice legătură cu NICOL GROSS ?

Răspuns :

După cum am mai declarat, am întrerupt orice legătură cu NICOL GROSS, dar am mai întrebat odată de el, pe unchiul său din Tel Aviv, care era în corespondență cu mama lui NICOL GROSS.

Aceasta îmi este declarație pe care o dau, susțin și semnez.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

26 Iunie 1951

26 VI 51

48 ⁴⁹
~~75~~

DECLARAȚIE

=====

Subscrisul LAZAR D. LAZAR declar următoarele :

După primirea biletului dela NICOL GROSS prin englez, după ce s'a înapoiat din provincie, m'am dus la LEA CONSTANTE și i l-am arătat.- Întrebând-o ce semnificație au rândurile semnate ANGELA PETRESCU (sau PENESCU) INGLE sau ANGLE, a rămas și ea nedumerită și ne-am închipuit că s'au o fi vândut NICOL GROSS covoarele acestei persoane, s'au are posibilitatea să le primească prin ea.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu.-

ss/. LAZAR D. LAZAR

50

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr. 410055 - Secretariat -

26 Iunie 1951

~~401~~

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE
ROMANE.

Se delegă de noi tov. STAICU TUDOR
de a lua contact cu tov. NAVODARU PETRE, spre
a-i da lămuriri într'o problemă ce intere-
sează Securitatea Statului.-

LT.COL.DE SECURITATE,

F. Dumitru

MAIOR DE SECURITATE,

L. G. Dumitru

CI/SE/2 ex.

59

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI

810/.4/0055.

26 Iunie 1951

162

SERVICIUL "B"

26.06.51.
[Signature]

Rugăm a se fotografia 3 fișe individuale și un document din dosarul pe care vi-l înaintăm alăturat.-

D. O.

MAIOR DE SECURITATE,

N. Dumitrescu
Dumitrescu N.

LT.MAJ.DE SECURITATE,

Vănătoru V.
Vânătoru V.

52

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr. 811/408436

27 Iunie 1951

~~51~~
~~163~~

SERVICIUL B.

Vă înaintăm odată cu prezenta un număr de 3 scrisori și 2 plicuri, rugându-vă a le face o expertiză grafică, spre a constata dacă nu sunt scrise cu cerneală simpatică.-

Rugăm a ne comunica rezultatul, restitundu-ne totodată scrisorile și plicurile.-

80
CAPITAN DE SECURITATE,

M. Dumitru

LT. MAJ. DE SECURITATE,

Manly
Anghel Mircea

*Primul
7. Laborator*

GI/SE/2 ex.

53

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr.810/.410055

28 Iunie 1951

52/60

" IV "

Vă rugăm ca pentru Vineri 29.VI. 1951, orele 8 dimineața, să trimiteți un tov. delegat cu toate formalitățile necesare, pentru a efectua o percheziție domiciliară în Bdl. 6 Martie Nr.57.-

Tov.delegat se va prezenta la D.G. S.S. Etaj IV.Cam.147 la tov.Slt.CURTESCU ION unde va primi lămuririle necesare.-

LT.COL.DE SECURITATE,

T. Dincă
T.Dincă

MAIOR DE SECURITATE,

N. Dumitrescu
N.Dumitrescu

54
53
DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr.43/312.272

4 Iulie 1951

S.I.
C A T R E

" VIII "

Vă înapoiez adresa D-stră Nr.81o/
410055 din 28 Iunie 1951, împreună cu
încă o anexă spre clasare, lucrarea fiind
executată.

LT.COL. DE SECURITATE

Gh. Petrescu
Gh. Petrescu

LT.MAJ. DE SECURITATE

M. Cas
M. Cas

55
DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

Nr.810/.4.10055

28 Iunie 1951

VI 1951
grupa II
sec. 10
lucrare

" IV "

Vă rugăm ca pentru Vineri 29.VI.
1951, orele 8 dimineața, să trimiteți un tov.
delegat cu toate formalitățile necesare, pentru
a efectua o percheziție domiciliară în Bdl.
6 Martie Nr.57.-

Tov.delegat se va prezenta la D.G.
S.S. Etaj IV.Cam.147 la tov.Slt.JURTESCU ION
unde va primi lămuririle necesare.-

LT.COL.DE SECURITATE,

T.Dincă

MAIOR DE SECURITATE,

N.Dumitrescu

INTRARE

312272 *29JUN1951

St Mirela Ioan ⁵⁶

29.VI. 95i

ord 146 ⁵⁷

Raport

La ordinul D. stă referitor de
a efectua o perchiștie domiciliară
numitului Lazăr & Lazăr din Buc.
B-dul. 6 Martie n. 5 & 9 raportor.

Deplasându-mă la Tor Lt. maj.
Anghel Mircea, dela Minister a mers
împreună cu mine și Tor Lt. Bangă St.
la adresa de mai sus, dar nu s'a
potrivit cheia, după aceea am venit la
Direcție, unde am găsit cheia la Tor.
Lt. Sămbu Făcilă, după aceea am mers
din nou la minister și am luat pe
Tor. Lt. maj. Anghel, și am efectuat
perchiștia, la perchiștie s'a ridicat
mai multe cărți, scrisori, agende și dib-
rite, notite pentru treere, s'a încheiat
un proces-verbal pe care s'a predat la
camera 144. unde lucrarea s'a sct Eur-
tescu, cu materialul. Lt. Mirela

REFERAT 810
=====

Asupra următoarei persoane verificată la toate
arhivele.

1. LAZAR D. LAZAR

Dos. A 3655/946

Lazăr D. Lazăr, f.d., inginer, cpt. rez. Reg. 1 Pioneri,
dom. în str. Marcel Andreescu Nr. 27 București.

În Iulie 1945 s'a desconcentrat și a declarat că
merge la Mediaș.

Susnumitul a fost pus în urmărire de Dir. Pol. Sig.
Brigada II Siguranță, fiind căutat de Trib. Poporului, acuzator
public P. Grozdea.

Dos. 7031 f. 286/947

Lazăr Lazăr f.d., fost consilier general al Soc.
R.A.T.A. cu sediul în Cal. Dorobanți Nr. 163, cu domiciliu în
str. Ecaterina Teodorescu Nr. 21, este arătat într'un referat
din 31.V.1947 întocmit de către agentul special Grigore
Otelea, șeful subsecției "H.I." că a vizitat la 21 Mai 1947
pe Ruffer Elena, care pe timpul ocupației germane era folosită
de nemți ca informatoare, concomitent lucrând și pentru
Gută Petrovici fost șef al Corpului Dedectivilor din D.G.P.

Lt. maj. de Securitate

Chorru
C. Novac

În Regulă

Declarație

Subsemnatul Lazăr I. Lazăr, declar următoarele:

După ce am comunicat telefonic englezului că persoana nu s'a înapoiat din provincie și că oricum nu avea covoare românești, el m'a rugat să-i las și o scrisoare către Nicol Gros, prin care să pășpund că dece n'am predat covoarele. - T'am pășpus că îi voi lăsa scrișoarea la fratele meu la magazin, de unde o va putea ridica a doua zi. -

Lui Nicol Gros i'am scris că n'am putut preda covoarele românești pentru motivul că a avut prea puțin (carpete sau draperii) și că regret că nu-l pot servi. - Îmi amintesc dacă am scris de Lena Constante dacă e plecată din București. -

Întasem de această chestiune, când, după câteva săptămâni, fratele meu a dat de scrișoare și m'a spus că englezul n'a mai venit după ea, și m'a dat-o înapoi. -

Que răget pierderea în buzunar, dar
nu-mi amintesc ce am făcut cu ea; proba-
bil că am rupto.-

Aceasta iuri este declaratia pe care
o dau, sustin p' semnez propriu.-

27. V. 1951

W. H. H.

24-7-51

23
84
59
58

247

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D.LAZAR, declar următoarele :

In primăvara anului 1947 sau 1948, am fost căutat la domiciliul meu din Bdl.6 Martie 57, de un domn care coborâse dintr'o mașină C.D.- Negăsindu-mă acasă el a fost îndrumat la fratele meu, care avea un mic magazin în piața Cogălniceanu Nr. 6.- Fratele meu m'a chemat la telefon la birou și mi-a spus că mă caută un englez, care are o scrisoare pentru mine și vrea să-mi vorbească.- I-am spus să ia el scrisoarea și atunci mi-a dat pe englez la telefon.- Acesta mi-a spus că are o scrisoare pentru mine din partea d-nei PETRESCU (sau PENESCU) din Galați. La răspunsul meu că trebuie să fie o confuzie, mi-a spus că e vorba de niște covoare și a insistat să mă vadă.- Bănuind că e vorba de covoarele luate de NICOL GROSS la plecarea din țară, am acceptat să mă văd cu el și i-am dat întâlnire la fost sta-ti-ua Pa-che, unde a venit după 10 minute cu mașina.- Englezul s'a prezentat MARTINS sau MATIS și vorbea bine românește, dar cu ac-cent străin.- Era de statură mijlocie, brunet, cu părul peste cap, puțin cărunt la tâmplă, cu ochii mici, mi se pare căprui, înconjurați de pungi.- După cât îmi amintesc avea o mustață subțire.- Coborâse din mașina în care în afară de șofeur, mai era un domn blond cu ochelari.- Mi-a spus că are o scrisoare din partea lui NICOL GROSS prin care acesta mă roagă să-i pre-dau covoarele românești, pe care are posibilitate să le expediez în Anglia.- După câte îmi amintesc, înțelesesem că expediția o va face împreună cu alte efecte ale d-nei PETRESCU, sau prin această doamnă.-

Nu-mi amintesc dacă biletul lui NICOL GROSS mi l-a da-t în prima sau a doua zi.- Mi-a arătat însă dintr'un dosar o scri-soare, care-după spusele lui- era din partea unei societăți de transport din Anglia.- În această scrisoare, scrisă în limba engleză, după câteva rânduri, era indicată adresa mea completă.

59-2260
82

Era o scrisoare cu entet - nu țin minte, respectiv m'am observat cum se numea firma - și n'am văzut cui era adresată.- Presupun că mi-a arătat scrisoarea pentru a mă convinge că într'adevăr va expedia covoarele.- I-am spus englezului că nu am eu covoarele lui NICOL GROSS, ci sunt lăsate în păstrare altei persoane și că urmează să-i dau răspunsul a doua zi.- I-am atras însă atenția că după cât îmi amintesc eu NICOL GROSS are covoare persane, iar românești mai puține.- Mi-a spus că nu-l interesează, respectiv că nu poate expedia decât covoare românești.- Nu țin minte dacă a doua zi mi-a telefonat înainte de întâlnire. Stiu însă că la a doua întâlnire, i-am spus englezului că persoana la care sunt covoarele este plecată în provincie și revine peste 2-3 zile.- La prima întâlnire insistase mult să-i dau cel mai târziu a doua zi covoarele, căci după aceea nu va mai avea ocazie să le expedieze, atrăgându-mi atenția că el nu face decât un serviciu lui NICOL GROSS.-

Mi-a lăsat numărul de telefon și i-am spus că îi voi telefona imediat ce se înapoiază persoana din provincie.-

Vag îmi amintesc că numărul de telefon pe care mi l-a lăsat, începea cu 7 și avea 2 sau 3 de 0, și ar putea fi unul din următoarele numere : 7.10.20 ; 7.12.00 ; 701.20 ; 7.21.00 ; 7.02.00 ; 7.23.00 ; 7.32.00 ; 7.00.32 ; 7.00.23 ; 7.32.00 sau 7.23.00.-

I-am telefonat de două ori ; prima dată, a doua sau a treia zi după ce m'am văzut cu el, comunicându-i că nu s'a înapoiat persoana din provincie, iar a doua oară, când i-am comunicat că nu s'a înapoiat persoana și nici nu știu când se va înapoia.- În ambele cazuri a răspuns englezul la telefon direct. Numărul de telefon pe care mi l-a dat, spunea că e dela locuința lui.- Țin minte că i-am telefonat seara.-

Biletul pe care mi l-a dat englezul din partea lui NICOL GROSS, avea aproximativ următorul conținut :

" Dragă LAZAR, "

Te rog să predai aducătorului covoarele românești, lăsate la plecarea mea "-

Pe contrapagina biletului erau câteva rânduri semnate: ANGELA PETRESCU (sau PENESCU - EAGLE) cam cu următorul text :

"Doamnăle LAZAR,

Vă rog să aveți amabilitatea de a preda covoarele

românești, de care am fost lipsită atâta vreme"-

Am presupus că NICOL GROSS sau a vândut acestei doamne covoarele sau are posibilitate să le obție prin ea.-

După două zile dela întâlnirea cu englezul, LENA CONSTANTE - la cari erau covoarele - revenind din provincie, i-am spus că m'am întâlnit cu englezul, arătându-i biletul primit dela NICOL GROSS.- A rămas și dânsa surprinsă după ce citise rândurile semnate de ANGELA PETRESCU (sau PENESCU), pe care nu o cunoștea și a fost de acord cu presupunerea mea că NICOL GROSS sau a vândut acestei persoane covoarele, sau are posibilitatea să le obție prin ea.- Întrebând-o ce face cu covoarele, mi-a spus că într'adevăr nu are decât covoare persane, covoarele românești fiind de fapt niște draperii și carpete mici.- În tot cazul nu vroia să provoace încurcături părinților ei ; din această cauză am stabilit cu dânsa să telefonez englezului că încă nu s'a înapoiat din provincie.- Aceasta am și făcut a doua zi.- La a doua convorbire telefonică, englezul mi-a cerut să fac o scrisoare explicativă către NICOL GROSS și i-am spus că va putea să treacă a doua zi pe la fratele meu, de unde o va putea lua.- Lui NICOL GROSS i-am comunicat prin acea scrisoare că regret că nu-i pot trimite covoarele românești, cerute, din cauză că nu au rămas decât cele persane.-

Totodată l-am rugat pe OSIAS GROSS să-i scrie fiului lui la Paris, ca acesta să-i comunice lui NICOL GROSS că sunt foarte supărat că mi-a trimis un englez acasă, pentru că astfel s'ar fi putut crede că am legături cu englezii.- Nu țin minte dacă OSIAS GROSS a mai făcut scrisoarea.-

Scrisoarea către NICOL GROSS lăsată de mine la fratele meu, nu a fost ridicată de englez a doua zi.- Uitasem de ea, când după vreo 3-4 săptămâni, fratele meu mi-a spus că scrisoarea nu a mai fost ridicată.-

Am luat-o și probabil că după câțva timp am rupt-o!-

Imi amintesc că mașina cu care venise englezul era de tip mai vechi și purta unul din numerele următoare : 145, 154, 155, 156 sau 169.- Nu-mi amintesc numărul exact.- Pe farul din stânga avea un steag mic englezesc.-

Englezul părea să aibe aproximativ 45 ani.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

sa/. LAZAR D. LAZAR

10-851

62
61-97

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Întrebare:

Care a fost conținutul scrisorii trimisă de NICOL GROSS, printr'un anglez?

Răspuns:

Conținutul exact, după cum am mai declarat, nu mi-l mai amintesc; textul a fost aproximativ următorul:

"Dragă Lazăr, te rog să predai traducătorului covoarele românești luate la plecarea mea".

Pe contrapagina biletului au fost adăugate câteva rânduri, cam cu următorul conținut:

"Domnule Lazăr, vă rog să aveți amabilitatea de a predă covoarele românești de cari am fost lipsită atâta vreme; cu mulțumiri", semnat ANGELA PETRESCU- RAGIS.-

Întrebare:

Ce înțeles a avut pentru d-ta acest conținut?

Răspuns:

Din conținutul scrisorii am înțeles că trebuie să predăm covoarele românești cari se aflau la ILEA CONSTANȚE.-

Întrebare:

Cunoști pe ANGELA PETRESCU?

Răspuns:

Da cunosc pe ANGELA PETRESCU.

Întrebare:

Cum explici d-ta faptul că ANGELA PETRESCU ți se adresează în scris fără să te cunoască?

Răspuns:

Mi-am închipuit că NICOL GROSS are posibilitate să primească prin ea covoarele sau că i le-a vândut mai de mult.

Întrebare:

Ca să predai covoarele traducătorului scrisorii nu ți-ar fi fost de ajuns numai cererea lui NICOL GROSS?

Răspuns:

Pentru a predă covoarele ar fi fost suficientă numai cererea lui NICOL GROSS.-

Intrebare:

Atunci cum explici cererea ce-ți este adresată de către ANGELA PETRESCU, care după apusele d-tale nici n'o cunoști?

Răspuns:

Pentru mine nu avea altă semnificație textul scrisorii, deoarece mi-am dat seama că indirect era adresat lui LENA CONSTANȚE, întrucât NICOL GROSS știa că convoarele se află în păstrarea ei.-

Intrebare:

Dece ți-ai dat seama că scrisoarea este adresată lui LENA CONSTANȚE, dece nu l-ai îndrumat pe englez să ia contact cu ea direct?

Răspuns:

Am presupus că NICOL GROSS mi-a vrut s'o deranjeze pe LENA CONSTANȚE și mi-a adresat mie bilețul pentru a preda convoarele.-

Intrebare:

Ce ai făcut d-ta pentru a preda convoarele?

Răspuns:

După însoțirea lui LENA CONSTANȚE din provincie, am luat contact cu ea și i-am arătat bilețul primit dela NICOL GROSS prin englez.-

Intrebare:

Arată în mod amănunțit, cum s'a exprimat LENA CONSTANȚE, când i-ai arătat scrisoarea?

Răspuns:

Mi-a răspuns: "Uite ce copilării face NICOL", arătându-se încreștată.-

Intrebare:

Tot ceceai ai declarat d-ta până în prezent corespunde adevărului?

Răspuns:

Am declarat așa cum s'au petrecut lucrurile.-

Intrebare:

Ești sigur că acesta este adevărul?

Răspuns:

Acesta este adevărul. După cum am mai arătat îned verbal, scrisoarea lui NICOL GROSS a avut sau conținutul redat mai sus, sau textul următor:

"Dragă Iasăr, te rog predă covoarele românești pentru că astfel să intre în posesia proprietarului lor (sau proprietarei)". Nu-mi amintesc exact textele; am reținut numai că mi s'au cerut covoarele.-

Întrebare:

Când ai arătat verbal cele de mai sus, în legătură cu conținutul scrisorii?

Răspuns:

Acum două zile.-

Întrebare:

Deci n'ai mărturisit până atunci? Asta mi însemnează că ești nesincer?

Răspuns:

N'am mărturisit conținutul scrisorii așa cum am redat-o-a doua oară, deoarece nici astăzi nu țin minte textul exact al scrisorii, din care am reținut numai că trebuie să predau covoarele. Pe de altă parte, din cauză că nu am ținut minte exact textul, mi-a fost teamă să revin.

Întrebare:

Unde este scrisoarea?

Răspuns:

După cum am mai declarat, nu țin minte ce am făcut cu ea; cred că am rupt-o.

Întrebare:

Acesta este adevărul?

Răspuns:

Da, acesta este adevărul.

Întrebare:

Cum poți dovedi că ai distrus acea scrisoare?

Răspuns:

Nu am cum să dovedesc acest lucru; dacă scrisoarea mi se gîsește la mine în cameră, este sigur că am distrus-o.-

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau, senzor și susțin.

ss. Iasăr D. Iasăr

10 August 1951.-

15 VII 51

65
115

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Intrebare:

Ce cunoștințe are OSIAS GROSS despre legăturile d-tale cu NICOL GROSS?

Răspuns:

Pe OSIAS GROSS l-am informat de câte ori am primit scrisori dela NICOL GROSS și el știa că i-am comunicat nepotului lui posibilitățile de transport ale lucrurilor casnice. Deasemeni i-am arătat și biletul primit dela NICOL GROSS prin englez.-

Intrebare:

Ce discuții ai avut cu OSIAS GROSS în legătură cu biletul primit dela NICOL GROSS, prin englez?

Răspuns:

I-am arătat biletul și a fost și el supărat de faptul că NICOL GROSS mi-a trimis un bilet printr'un englez și mi-a spus să iau legătură cu LENA CONȘTANTE la care știa și el că sunt covoarele. A fost și el de părere că NICOL GROSS a găsit această modalitate de a expedia covoarele, deoarece nici el n'o cunoștea pe ANGELA PETRESCU EAGLE.-

Intrebare:

Cui i-ai arătat întâi scrisoarea dela NICOL GROSS?

Răspuns:

Scrisoarea primită dela NICOL GROSS am arătat-o întâi lui OSIAS GROSS și apoi lui L. CONȘTANTE.-

Intrebare:

Cine mai era de față când ai arătat această scrisoare a lui NICOL GROSS, lui OSIAS GROSS cât și lui LENA CONȘTANTE?

Răspuns:

Ma mai era nimeni de față, dar voi arăta că lui OSIAS GROSS, i-am arătat scrisoarea chiar în ziua primirii ei, seara, iar lui LENA CONȘTANTE, după ce s'a înapoiat din provincie.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss. Lazăr D. Lazăr

15 August 1951.-

4.9-51 665 65

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Cunosc pe OSIAS GROSS din anul 1927, dar îl cunosc mai bine din anul 1940, când împreună cu CONSTANTIN POPOVICI și OCTAV LECCA a preluat dela NICOL GROSS soc. Tehnica Industrială.

La început știam că OSIAS GROSS era numai intermediarul acestei vânzări, dar ulterior a rămas asociat cu cei de mai sus el fiind camuflat.-

Datorită legăturilor pe cari le aveau toți trei la soc. petroliferă "Steaua Română" (OCTAV LECCA era director al rafinării din Câmpina), s'a obținut în anul 1941 o comandă importantă pentru uzinele "Brno Kralovapolska" din Brno-Kralovo-Pola. Este vorba de livrarea unei instalații pentru prelucrarea țițeiului, care s'a livrat până în luna Iulie 1944, în proporție de 75%. Menționez că OCTAV LECCA este cumnatul lui ROBERTO BASSI, fost director în Direcția Generală din București a fostei soc. "Steaua Română". Toți trei de mai sus mai cunoșteau pe foștii directori ai soc. Steaua Română: MATASARU, VICTOR DUMITRESCU, (cu acesta OSIAS GROSS era prieten) și MORIATTI. Presupun că această comandă s'a obținut prin anumite șperțuri deoarece dela depunerea ofertei s'a obținut în timp scurt comanda. Nu eram în măsură să aflu sigur acest lucru, deoarece asociații dictau între ei aceste chestiuni. Mai știu că OSIAS GROSS împreună cu CONSTANTIN POPOVICI au executat un export de bitum dela Steaua Română în Italia, cam prin anul 1942-43. Această afacere au realizat-o în afara biroului. În acelaș timp, prin Tehnica Industrială, GROSS și POPOVICI au livrat lui Steaua Română, dela soc. Drajna, o cantitate însemnată de butoaie speciale pentru exportul bitumului de mai sus. Aceste afaceri le-au făcut în secret.-

În timpul războiului, soc. Tehnica Industrială, a fost înscrisă la Camera de Comerț Româno-Germană, de către CONSTANTIN POPOVICI.

În anul 1944, fabrica din Brno, condusă de nemți, a retras reprezentanța soc. Tehnica Industrială, trimițând în țară un delegat al lor. Din această cauză biroul a activat până spre sfârșitul anului 1944, POPOVICI trecând la "Astramina" unde era

acționar și înainte, iar OSTIAS GROSS, împreună cu OCTAV LECCA și ROBERTO BASSI, constituie soc. "Omnium", având drept obiect fabricarea de produse chimice, pe care o conduce singur, până la naționalizarea fabricilor. Sediul laboratorului a fost în Sos. Mihai Bravu nr. 109.

OSTIAS GROSS din cota pe care o primea de sodă caustică dela Ministerul Industriei, o parte o vindea la liber. Laboratorul a mai produs Iysol, care a fost livrat prin intermediul unui farmacist SWIGER, Comisiei de Armistițiu (Armatei Sovietice). A fost o comandă de câteva vagoane Iysol, dată de numita Comisie lui SINGER, iar acesta a fabricat materialul cu Laboratorul "Omnium", obținând în acest scop materia primă cu care s'a fabricat produsul.

OSTIAS GROSS, în numele firmei Omnium, a mai cumpărat dela fosta societate de gaz și electricitate (Uzina de Gaz din Bd. Mărășești), niște reziduri de masă sulfuroasă, din care cea mai mare parte a fost vândută fabricii de textile "Apretura" iar o parte a fost oprită în laborator pentru prelucrare. (Din această masă sulfuroasă se obținea sulf curat). Livrarea către "Apretura" s'a efectuat în anul 1945-46. În timp ce mai lucram la Tehnica Industrială, în anul 1944, fabrica a produs și livrat Ministerului Agriculturii o cantitate însemnată de zeamă sulfocalcică și alte produse pentru distrugerea insectelor pomicole. (Este vorba de multe vagoane cu aceste materiale).

Partea comercială și administrativă a fabricii "Omnium" (era societate anonimă), a fost condusă de OSTIAS GROSS. Contabil a fost CONSTANTIN ELIAD, supravegheat de ARNOLD GRUNBERG. Aceștia doi au lucrat până pela mijlocul anului 1946, în locul lor fiind angajat IZI GROSS, fratele lui OSTIAS GROSS, ca funcționar administrativ, iar AVRAM SAMUEL care venea odată pe săptămână la fabrică, în calitate de contabil. Fabrica avea un lucrător calificat și șase muncitori necalificați. Pentru comenzile de Iysol și zeamă sulfocalcică, numărul muncitorilor necalificați, ajungea la circa 20. Chimisti au fost: dr. HANNO GELLER și fiul lui OSTIAS GROSS, IOAN GROSS. Subsemnatul am lucrat la această fabrică, ca funcționar administrativ aproximativ din primăvara anului 1945 până pela sfârșitul anului 1946, când am trecut la Tehnica Industrială, fiind utilizat la nevoie, când nu aveam mult de lucru și la fabrică. -

În anul 1946, CONSTANTIN POPOVICI și apoi OSIAS GROSS, au plecat în Cehoslovacia și au obținut reluarea reprezentanței din Brno, care își schimbase denumirea în "První Brněnská a Uvalovopolská Stojirna Gottwaldovy Zavoly, narodní podnik" (întreprindere naționalizată). CONSTANTIN POPOVICI a mai plecat în câteva rânduri la Praga ca delegat din partea Ministerului Minelor și Petrolului (cred că făcea parte dintr-o delegație economică). OSIAS GROSS a mai fost în Cehoslovacia, mi de pare, încă de 2 sau 3 ori, cu care prilej a stat de fiecare dată 3-4 săptămâni.-

Tehnica Industrială a păstrat contact și cu Uzinele Simmernieg Graz - Pauker din Viena, reprezentate până în anul 1944, pe care OSIAS GROSS le-a vizitat cu prilejul primului voiaj făcut în Cehoslovacia (de unde s'a deplasat la Viena). Aceasta a fost în anul 1946.

La reluarea activității, OSIAS GROSS și CONSTANTIN POPOVICI, au cerut ofertă dela Brno, pentru livrarea restului de materiale pentru Rafinăria "Steaua Română".

După depunerea ofertei la Direcțiunea Soc. Steaua Română, tratativele pentru încheierea comenzii au fost duse de către delegații Asociației Industriilor de Petrol (A.I.P.R.) la Praga, cu Uzinele de Construcțiuni Mecanice Cehoslovace din Praga (Ceskoslovenske Zavody), Secția Export. Copie de pe confirmarea de comandă se află în arhiva Tehnica Industrială. Comanda s'a încheiat la sfârșitul anului 1946 sau începutul anului 1947. Valoarea comenzii inițiale era de 22.800.000 coroane ceh.-

Alte comenzi importante mai sunt:

1 cazan de aburi complet pentru fabrica de hârtie și mucava Piatra Neamț (azi Reconstrucția), cazan repartizat ulterior fabricii de hârtie "1 Septembrie" Buzeni.

Valoarea inițială circa 7.000.000 kes. Instalațiuni pentru o fabrică de furnire și placaje pentru "Dinamica: Turnu Severin, în valoare de circa 7.300.000 kes., 2 cazane de aburi comandate de fosta soc. "Concordia" comandă preluată de soc. Sovrompetrol, care a dus tratative cu Uzinele de Export Cehoslovace, prin Energominsport. Valoarea ambelor cazane circa 26.000.000 kes. La aceasta din urmă comandă, OSIAS GROSS a renunțat la provizion, fiind perfectată direct de firma importatoare, ulterior apariției legii prin care întreprinderile particulare nu mai aveau dreptul să ducă tratative cu străinătatea.-

Conducte speciale pentru cazan de aburi, pompe centri-fugale și instalație de insilozare pentru "Creditul Carbonifer". Uzina din Comănești.--

Tehnica Industrială a încasat pentru toate comenzile de mai sus, precum și pentru cele de mai mică importanță pe cari nu le-am citat, dela 1 Ianuarie 1948 până la sfârșitul anului 1949, aproape 4.000.000 lei. Stiu din acest lucru, dintr-o evidență pe care o țineam pentru plata impozitului de 3% asupra prestațiilor de serviciu. Toate sumele au fost încasate prin Banca de Stat R.P.R. din sumele defalcate drept comision, la această bancă, sau din remiteri prin Banca de Stat Cehoslovacă (tot prin Banca R.P.R.). Sumele cari se defalcău aci, reprezentau 1.1/2% din valoarea comenzilor, însă Uzinele din Brno au mai făcut remiteri importante pentru cheltuieli. Uzinele din Brno au trimis deconturi parțiale în cari comisioanele erau calculate între 0,8% - 4%. Un decont final nu am cunoștință să se fi trimis până la angajarea mea la Reprezentanța Cehoslovacă. Sumele prevăzute pentru cheltuieli remise de Uzinele din Brno, sunt incluse în suma de 4.000.000 lei menționată mai sus. Deconturile parțiale din cari am luat cunoștință de calculațiile comisioanelor, au sosit după ce firma intrase în lichidare. Tehnica Industrială era valabil angajată de OSIAS GROSS și de CONSTANTIN POPOVICI. O procură generală care angaja societatea, avea și IOAN GROSS, fiul lui Osias, pe numele căruia acesta a trecut o parte din acțiuni, după plecarea lui CONSTANTIN POPOVICI din țară. Subsemnatul am avut o procură de încasarea sumelor dela bănci. După plecarea lui IOAN GROSS din țară, cred că aceasta s'a petrecut în vara anului 1948, OSIAS GROSS a trecut toate acțiunile pe numele său. IOAN GROSS a plecat în Cehoslovacia, urmând a face practică la secția de petrol a uzinelor din Brno. El a și obținut pentru acest motiv, pașaport. Ajuns la Brno Uzinele nu au mai acceptat angajarea lui. A stat în Cehoslovacia, mi se pare, aproape un an, nu știu exact cât și nici nu știu ce a făcut acolo. Stiu însă că OSIAS GROSS vorbea des la telefon cu el și îi cerea mereu să urgenteze la Brno remiterile de bani. Acest lucru îl solicita OSIAS GROSS și direct la uzinele din Brno. Nu știu din ce a trăit IOAN GROSS în Cehoslovacia, presupun însă că a încasat în contul tatălui său anumite sume, sau s'a ocupat de afaceri acolo. Din când în când tatăl lui îi scria să se intereseze de anumite comenzi și să urgenteze livrarea materialelor.--

Cu prilejul unui voiaj în Cehoslovacia, OSIAS GROSS s'a întâlnit cu NICOL GROSS (întâlnire pe care o fixaseră în prealabil). Acest voiaj l-a făcut cam în același timp cu LENA CONSTANȚE. Într-una din poeziile OSIAS GROSS mi-a spus că l-a recomandat pe NICOL GROSS la Praga sau Brno, nu țin minte, specialiștilor cehoslovaci pentru anumite consultații tehnice pentru care NICOL GROSS urma să fie plătit. Era vorba de consultații privind compoziția metalelor sau ceva similar. Mi-a mai spus că fiecare din ei (OSIAS GROSS și LENA CONSTANȚE) se întâlneau separat cu NICOL GROSS și numai de două sau trei ori au fost toți trei împreună. Nu țin minte, dacă, urmare acestei întâlniri sau anterior, NICOL GROSS l-a pus pe OSIAS GROSS (respectiv Tehnica Industrială) în legătură cu una sau două firme din Anglia (una se numește James Ltd) care au trimis câteva oferte de materiale (buturi flexibile, materiale plastice, etc.). Dosarele se află în arhivă la OSIAS GROSS acasă. După plecarea fiului său de la Praga la Paris, OSIAS GROSS mi-a spus că acesta este în corespondență cu NICOL GROSS iar fiul lui îi dădea vești despre acesta din urmă. Mi-a comunicat că speră că fiul lui, grație demersurilor lui NICOL GROSS să poată pleca în Anglia, obținând și dreptul de stabilire în această țară. Stiu că până la urmă n'a reușit și se hotărâse să plece în Australia. Mi-a mai spus că de când e la Paris, fiul lui s'a întâlnit cu NICOL GROSS acolo, de 2 sau 3 ori. NICOL GROSS, așa cum mi-a comunicat OSIAS GROSS, că-i scria fiul lui, venea la Paris la diferite congrese științifice, unde stătea câteva zile. Mi-a mai spus că de două ori i-a cerut lui fiul său niște bani, dar nu mi-a spus dacă acesta i-a dat sau nu. Ultima știre pe care știu că i-a dat-o lui OSIAS GROSS, fiul lui, a fost acum câteva luni, când i-a scris că s'a văzut cu NICOL GROSS, care părea mai mulțumit, deoarece i se mărise salariul. Stiu că OSIAS GROSS a mai primit rar corespondență de la NICOL GROSS și înainte de întâlnirea pe care au avut-o la Praga.-

Ofertele care au venit din Anglia, au fost înaintate, la timpul său, Centralelor Industriale și firmelor importatoare, dar rămânând fără rezultat, s'a întrerupt corespondența cu firmele respective. De aceste chestiuni s'a ocupat ALFRED GREBLER și SIGMUND EINHORN. În acel timp lucrau la birou următorii salariați: SIGMUND EINHORN, care nu lucra permanent în birou, ci se ocupa numai de anumite oferte; ALFRED GREBLER, care făcea uneori traduceri din limba cehă și germană, plătea impozitele pe salarii și comerciale și se ocupa de plata taxelor la Sindicat. MARIA RALLET, care a lucrat și pe vremea tatălui lui NICOL GROSS, în calitate de corespondență română și germană.

Subsemnatul urmăream chestiunea comenzilor pentru Uzinele din Brno, făcând și corespondență. Mai figura pe stat IHA DRUMMER, care la început a făcut traduceri din limba germană, apoi nemai fiind mult de lucru și îmbolnăvindu-se, a fost menținută pe stat fără să lucreze, neprimind salariu.

OSIAS GROSS, a rămas dator la Circ. Financiară, circa 360.000 lei pentru care i s'a aplicat în luna Mai a.c. un sechestrul asigurător, de către doi inspectori dela Circ. 8-a Financiară. În afară de aceasta n'a plătit impozitul comercial asupra sumelor pentru care s'a plătit numai impozitul de 3% asupra prestațiilor de serviciu.

Pe intervalul Iulie 1949 - Septembrie 1950, a primit dela Reprezentanta Cehoslovacă, pentru restituirea cheltuielilor făcute pe timpul de mai sus, suma de lei 400 sau 500.000 lei. În ultimul timp duzea tratative cu Praga (firma Investa-Fostă Kovo), pentru lichidarea contului lui de provizioane. Un domn BILY, cu care vorbea în ultimul timp la telefon, i-a comunicat că încă n'a primit dela Brno socotelile urmând ca după primirea lor să-i comunice lui OSIAS GROSS, în scris, hotărârea luată de Direcțiunea Investa.

În anul 1948, OSIAS GROSS a investit banii încasați pentru Tehnica Industrială în Laboratorul "Omium", de care am pomenit mai sus. Nu știu cât a investit, dar știu că era vorba de multe sute de mii lei. Suma rămasă lipsă, a fost trecută la Tehnica Industrială, ca împrumutată lui EDUARD ADELSTEIN și FLORA ADELSTEIN (cumnatul și sora lui NICOL GROSS) dela cari OSIAS GROSS a avut o procură de administrare a bunurilor lor din țară. Ei au avut aci o vie de circa 30 ha. în comuna Hargești Regiunea Bacău, care a fost lucrată un singur an (mi se pare 1947), cu o pierdere de 3.400.000 lei, apoi a fost preluată de Stat. EDUARD ADELSTEIN a mai avut, împreună cu niște rude, un teren în Calea Rahovei, care a fost vândut și pentru care OSIAS GROSS a încasat partea pentru ADELSTEIN. El a fost și proprietarul unei case din str. Lucaci nr. 5 (fostă MATEI BASARAB), în care a locuit cât timp a stat în țară. Și dela această casă OSIAS GROSS a încasat chirii. Pe baza procurii de mai sus, a încasat pentru FLORA ADELSTEIN, care era coproprietara imobilului din Bd. 6 Martie 57 și pentru NICOL GROSS diferite chirii, cu începere dela sfârșitul anului 1947 (până atunci avea procură din partea lui NICOL GROSS, avocatul SIGISMUND D. GROSSU și din partea lui FLORA ADELSTEIN, H. FINKEL). Totalul chiriilor încasate pentru imobilul din Bd. 6 Martie 57 a fost de circa 200.000 lei. Din vânzarea unor covoare ale lui NICOL GROSS a realizat în total circa 46.000 lei.

Adaug că la Tehnica Industrială a funcționat, în calitate de contabil, din anul 1948 până pe la mijlocul anului 1949, AVRAM SAMUEL. Acesta nu lucra decât odată la 2-3 săptămâni, primind pentru aceasta un onorariu lunar, mi se pare de 5000 lei. După AVRAM SAMUEL, a lucrat la contabilitatea MICHEL SCHOR din Alea Mântuleasa nr.2, un prieten al familiei lui OSIAS GROSS.-

OSIAS GROSS îi scria lui IOAN GROSS la Paris, scrisorile pe adresa acestuia din urmă și pe adresa unuia WEINBERG. Acest lucru l-am văzut în câteva rânduri când scria plicurile sau când se întâmpla să-mi dea să pun eu scrisorile la cutia poștală, pe care de obicei le punea El. OSIAS GROSS mi-a mai comunicat că a primit de la fiul lui o scrisoare prin care îl făcea cunoscut că NICOL GROSS i-a scris că e tare necăjit că s'a prezentat la el un anume JEAN VERNESCU, căruia îi datora o sumă importantă de bani, încă înainte de război, respectiv înainte de plecarea lui din țară. Nu știu exact din ce provine această datorie; mi se pare că e vorba de fapt de o sumă pe care NICOL GROSS o datora unui inginer ALEXANDRU GARVIN, fost la Centrala Hârtiei și pe care acesta ar fi cedat-o la timpul său lui JEAN VERNESCU. OSIAS GROSS mi-a spus că-i va scrie lui NICOL GROSS că nu trebuie să ia acest lucru în tragic, respectiv îl va consola.-

La sfârșitul lunii Februarie a.c., OSIAS GROSS, împreună cu ing. VASILE NICULESCU, au luat o comandă importantă de la soc. "Sovromchrbune", pentru proiectarea unor construcții industriale la Exploatarea Petrița și Lupeni. În acest scop am constituit un colectiv de ingineri și tehnicieni, subsemnatul fiind angajat pentru lucrări administrative, apoi mi s'a dat să scriu devizele, măsurătorile, etc. verificând în același timp calculațiile finale pe posturi. OSIAS GROSS mi-a spus că speră să realizeze din această comandă circa 6-700.000 lei, bani pe care-i va scoate din contul de întreținere personală. Din cauza lipsei de spațiu, atât la ing. NICULESCU VASILE cât și la OSIAS GROSS, proiectele și lucrările au fost executate de către tehnicieni, în mare parte, la domiciliile lor, consultările având loc pentru partea de construcții la VASILE NICULESCU acasă și pentru partea mecanică la domiciliul lui OSIAS GROSS. Din această cauză n'am cunoscut pe toți salariații, dar cunosc o bună parte din ei cari veneau la NICULESCU și GROSS în vederea consultărilor.-

Adaug că Tehnica Industrială, în vederea contractului care s'a încheiat cu Steaua Română în anul 1941- în numele Usinelor

din Brno, a consultat pe avocatul FILDERMAN, pe care OSIAS GROSS îl cunoștea, FILDERMAN fiind fostul președinte al Uniunii Comunității Evreilor.-

Măi adaug că în seara în care OSIAS GROSS s'a în-
apoiat dela Schitul Golești, unde a fost la Sovromcărbune,
după ce i-am comunicat că au venit doi inspectori dela Mini-
sterul de Interne și după ce n'am înapoiat dela ARNOLD GRUN-
BERG, avea pregătit un pachet, în care am observat câteva con-
dici (registre mici) ale biroului și servieta și și-a luat
apoi un costum (pe care spunea că îl dă la călcat croitorului
din curte). Apoi a plecat și mi-a spus când l-am întrebat,
că a lăsat lucrurile (pachetul și servieta în garaj).
Credând că în servieta se află niște bani pe cari știam că
i-a încasat înainte cu o zi pentru salarii (acțiuni asupra
salariilor) l-am întrebat de ce n'a lăsat banii acasă sau la
VASILE NICULESCU și mi-a spus că nu avea bani, ci niște acte
și socoteli în legătură cu colectivul. Bani mi-a spus că
fi dăduse lui NICULESCU, care urma ca a doua zi, să plătească
salariile. După câteva zile am văzut două din registre, la
locul în care erau și înainte, iar pachetul (nu sunt sigur
dacă era același; un pachet în jurnale) era sub masa de de-
sen din sufragerie. Mi-a spus că dacă cei doi inspectori de-
la Ministerul de Interne n'au revenit după câteva zile, este
de părere că nu vor mai veni, întrucât s'ar fi declarat mul-
țumiți cu informațiile luate.-

Măi adaug că OSIAS GROSS (respectiv Tehnica Industri-
ală) are de primit dela Banca de Stat R.P.R. din contul de
comisioane defalcate din sumele remise Uzinelor Gottwald
din Brno, aproximativ suma de 80.000 coroane ceh, adică
240.000 lei. Această sumă se compune din diverse rețineri
(comenzi diferite din 1943-1949). OSIAS GROSS posedă o ma-
șină mică, marca Skoda, pusă la dispoziție de uzinele din
Brno, mașină sosită cu triptic internațional (pașaport pentru
mașini) în anul 1947 sau 1948. Valabilitatea tripticului
expirând, mașina nu a fost vândută, OSIAS GROSS motivând
aceasta prin acela că a cerut la Praga prelungirea lui.
Mașina se află actualmente în str. Dimitrie Racoviță, într'un
garaj.-

Îmi mai amintesc că OSIAS GROSS a primit din partea
mamei lui NICOL GROSS (care locuiește cu fiul ei) o scriso-
are prin care îl ruga să facă tot posibilul și să-i expedieze

73 74 427
măcar o parte din mobilier, deoarece și-au luat apartament și
nu au mobilă necesară. Aceasta a fost cam pela sfârșitul anu-
lui 1946 sau începutul 1947. (Mama lui NICOL GROSS este
cumnata lui OSIAS GROSS).

Adaug că OSIAS GROSS din sumele încasate pentru chiria
la imobilul din Bd. 6 Martie 57, mi-a plătit total 10.000 lei.
Aceasta din cauză că subsemnatul, m'am ocupat câțva timp de
încasarea chiriilor, vizarea contractelor, etc.-

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau, susțin și
semnez--

ss. Lazăr D. Lazăr

4 Sept. 1951.-

4.9-51

75 427

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Intrebare:

Care au fost relațiile lui OSIAS GROSS cu LENA CONSTANȚE, până la plecarea lui NICOL GROSS din țară?

Răspuns:

După câte știu, s'au văzut de 2-3 ori la NICOL GROSS în casă, iar din discuțiile cu ei, a reeșit o răceală reciprocă.-

Intrebare:

Care au fost relațiile lor după plecarea lui NICOL GROSS din țară?

Răspuns:

Relațiile lor au fost aproape inexistente și cred că au vorbit foarte rar la telefon, întrucât de cele mai multe ori OSIAS GROSS mă ruga pe mine să-i fac comunicări în legătură cu mobilierul lui NICOL GROSS pe care trebuia să-l preia OSIAS GROSS de la LENA CONSTANȚE, conform înțelegerii pe care au avut-o la Praga cu NICOL GROSS. Îmi amintesc că, pe la sfârșitul anului 1947 (era imediat după stabilizare), OSIAS GROSS s'a întâlnit cu LENA CONSTANȚE în fața imobilului din Bd. 6 Martie 57, unde venise și avocatul SIGISMUND D. GROSSU, pentru predarea imobilului pentru care avusese procură până atunci. După cum am mai declarat LENA CONSTANȚE a primit din partea lui NICOL GROSS o procură pentru administrarea bunurilor lui, procură la care ea a renunțat după scurt timp, spunând că nu are vreme să se ocupe de casă și lăsând lui OSIAS GROSS această sarcină. La întâlnirea de mai sus, am luat parte și eu. OSIAS GROSS mi-a spus la înapoierea de la Praga că s'a văzut acolo cu LENA CONSTANȚE numai de 2 sau 3 ori la hotelul la care locuia.-

Intrebare:

După întoarcerea de la Praga, OSIAS GROSS a mai avut vre'un fel de relații cu LENA CONSTANȚE?

Răspuns:

După cât știu eu, după aceea n'am mai avut relații decât când a urmat să ridice OSIAS GROSS o parte din mobilier și atunci, mi se pare odată sau de două ori telefonic, sau prin mine. În legă-

75 76 278
tură cu bunurile lui NICOL GROSS, îmi amintesc că LENA CONSTANȚE
mi-a spus să rup procura ce i-a fost dată de NICOL GROSS, deoarece
îi pare rău că a primit-o.-

Intrebare:

Cum a privit OSIAS GROSS faptul că NICOL GROSS a dat procu-
ră lui LENA CONSTANȚE pentru administrarea bunurilor sale?

Răspuns:

OSIAS GROSS a fost surprins de acest lucru, deoarece s'a
așteptat ca NICOL GROSS să-i trimeată lui o procură.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss. Lazăr D. Lazăr

4 Sept. 1951.-

17 Sept. 1951

74
76 799

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Întrebare:

Care a fost starea d-tale de spirit, după ce ai fost căutat de niște organe - cum ai spus - ale M.A.I.-ului?

Răspuns:

Când am fost căutat de acele persoane, am fost foarte neliniștit, știind că eram dela Ministerul Afacerilor Interne, după cum ei mi-au declarat.

Întrebare:

Arată d-ta ce te-a făcut să fii neliniștit, la căutarea acelor organe?

Răspuns:

Am fost neliniștit în primul rând pentru că persoanele nu au declarat precis ce vor. Întâi au spus că vor să verifice dacă tehnicienii Întreprinderii Tehnica Industrială, s'au înscris la recensământ, apoi au întrebat de diferite persoane, dintre care unele cari au lucrat cu ani în urmă la acest birou, - de NICOL GROSS și în mod mai amănunțit de OSIAS GROSS. Știindu-l pe OSIAS GROSS în neregulă cu fiscul, seara când acesta a venit acasă, mi-am exprimat îngrijorarea că aceștia ar putea să-i facă un control de fapt pentru care a fost și el foarte agitat. La urmă i-am spus că acest control ar putea fi și în legătură cu LENA CONȘTANTE, deoarece în urmă cu un an ducându-mă la părinții lui LENA CONȘTANTE - trimis de OSIAS GROSS pentru a mai lua o parte din lucrurile lui NICOL GROSS pe cari intenționa să le vândă - aceștia mi-au spus că nu-mi mai pot elibera nimic până ce nu se înapoiază LENA CONȘTANTE, înțelegând că au primit o dispoziție în acest sens. În urma acestui fapt, OSIAS GROSS s'a mai liniștit puțin, dar totuși și-a luat într'un pachet diferite hârtii, registre și o servietă. Si eu mă liniștisem, dar a doua zi, venind doi inspectori dela Circa Financiară, mi-au confirmat ipoteza pe care i-o spuseseam și lui OSIAS GROSS, că aceștia trebuie să fie o urmare a controlului făcut înainte cu o zi.

Întrebare:

Ce motive aveai să fii neliniștit în legătură cu neplata impozitelor de către OSIAS GROSS, când în primul rând, singur ai spus, că acele organe erau ale M.A.I.-ului și nu ale

78
144Răspuns:

Mi-am închipuit că s'ar putea face și un control în legătură cu predarea (vînderea) societății de către NICOL GROSS, sau în legătură cu activitatea din ultimii ani a biroului, știind că s'au făcut arestări de reprezentanți de comerț din străinătate.-

Intrebare:

D-ta era reprezentant de comerț? și care sunt acei reprezentanți arestați?

Răspuns:

Bu nu eram reprezentant, iar în ce privește pe acei reprezentanți, auzisem de un anume DEVIL și de unul CALMANOVICI. De primul am auzit dela ALFRED GREBLER, iar de al 2-lea dela OSIAS GROSS.

Intrebare:

Ai spus că n'ai fost reprezentant de comerț, repet, atunci ce motive ai avut să fii foarte neliniștit?

Răspuns:

În cazul când OSIAS GROSS ar fi fost arestat, eu fiind ultimul funcționar al biroului, ași fi fost probabil luat ca martor.-

Intrebare:

Acesta era un motiv să fii abătut și neliniștit?

Răspuns:

Era un motiv.

Intrebare:

Dece nu vrei să fii sincer? Ancheta cunoaște cu precizie adevăratele motive care te-au făcut să fii neliniștit, și tot ce ai spus până acum nu este altceva decât o naivă invenție.

Răspuns:

În ceea ce am declarat am fost sincer.

Intrebare:

Cu ce faci dovada că mărturiile d-tale sunt sincere?

Răspuns:

N'am cum să dovedesc decât că și OSIAS GROSS cunoaște cele declarate de mine.

Intrebare:

Deci a existat o înțelegere între voi; arată în ce a constat?

Răspuns:

Nu a existat nici o înțelegere între mine și OSIAS GROSS. Aceasta îmi este declarația pe care o susțin.

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele :

Stiu că LENA CONSTANCE a primit în anul 1948 mi se pare, un pachet cu alimente din Geneva, din partea lui NICOL GROSS.- Era un pachet tip, în greutate de 2 sau 3 kgr., conținând cafea, ceai, chocolată, etc.- Am observat că pe pachet adresa expedito-
rului era ANGELA PETRESCU; LENA CONSTANCE presupunând că aceasta
trebuie să fie o cunoștință din Elveția, pe care NICOL GROSS o
rugase să expedieze pachetul.- LENA CONSTANCE mi-a spus că ar
vrea să-i mulțumească lui NICOL GROSS pentru acest cadou, prin
câteva rânduri și cum eu urma să-i trimit acestuia o scrisoare,
m'am oferit să pun biletul în plicul meu.- Nu-mi amintesc dacă
scrisoarea mea nu era scrisă și o aveam atunci la mîine.- LENA
CONSTANTE a scris atunci un bilet, pe care mi l-a citit, prin care
îi mulțumea lui NICOL GROSS pentru pachetul cu dulciuri și îi
comunica că este sănătoasă.- Ea mă informase înainte cu o săptămă-
nă despre primirea acestui pachet, respectiv despre primirea
avizului prin care i se anunța sosirea unui pachet din Elveția
și mi-a spus că presupune că e dela NICOL GROSS, întrucât ea nu
are pe nimeni în Elveția.- Mi-a spus să-i mai telefonez și mi-a
confirmat acest lucru, cum am spus, după vre-o săptămână.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și
semnez.-

ss. Lazăr Lazăr.

19 Sept. 1951.-

19.9.51 79 80 178

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LAZAR D. LAZAR, declar următoarele:

Intrebare:

La ce intervale de timp te întâlneai cu LENA CONȘTANȚE, unde aveau loc întâlnirile și în ce scop?

Răspuns:

Cu LENA CONȘTANȚE nu mă întâlneam la intervale regulate; uneori la 3-4 săptămâni, la 2 luni și la 3-4 luni. S'a întâmplat să mă văd, câteodată, chiar mai des de 3-4 săptămâni.-

Întâlnirile aveau loc la ea acasă și uneori la părinții ei. Vizitele, de cele mai multe ori, nu aveau alt scop decât de a o vedea și rar - pentru a-i arăta o scrisoare dela NICOL GROSS, sau pentru a discuta cu ea - trimis de OSIAS GROSS - preluarea lucrurilor lăsate la părinții ei.

Intrebare:

LENA CONȘTANȚE nu ți-a arătat nici o scrisoare dela NICOL GROSS?

Răspuns:

Nu mi-a arătat nici o scrisoare, dar îmi spunea câteodată când primea, fără să-mi citească.-

Intrebare:

Pe ce cale ți-a spus LENA CONȘTANȚE că primește vești dela NICOL GROSS?

Răspuns:

Nu mi-a spus pe ce cale primește veștile, dar eu știam că prin poștă.-

Intrebare:

Ești sigur că acesta este adevărul?

Răspuns:

Îmi mai amintesc că un domn ATTOS, tatăl lui LAETITIA BARBU, care a fost plecat la Londra, mi se pare în anul 1946, i-a adus vești dela NICOL GROSS. Tina minte că i-a mai dat vești despre NICOL GROSS și o funcționară a ambasadei cehoslovace din București, care în timpul războiului a fost la Londra. Acest lucru mi l-a comunicat LENA CONȘTANȚE.-

811 35 81
2
749

Întrebare:

Dece n'ai arătat la început acest lucru?

Răspuns:

Mi-am amintit ulterior.-

Întrebare:

Dela alte persoane în afară de cele declarate de d-ta, nu știi să mai fi primit LENA CONSTANȚE vești dela NICOL GROS?

Răspuns:

Dela alte persoane nu știu să mai fi primit vești.-

Aceasta îmi e da declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss.Lezăr D.Lezăr

19 Sept.1951.-

22-5-51

82
81

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata LENA CONSTANTE de profesiune pictor, domiciliată în Str. Dionisie Lupu 12, București, declar următoarele:

După ce am primit vești dela NICOL GROSS în toamna 1944 prin colonelul BISINGER, am adus acest lucru la cunoștința lui LAZAR care știam că va fi bucuros să afle vești dela GROSS. Erau primele vești după război.-

Nu-mi aduc aminte împrejurările în care am vorbit cu LAZAR.-

Tot așa după ce am primit prin BUTTLER brățara și broșa dela NICOL GROSS și mama lui, i le-am arătat și lui LAZAR când l-am văzut și i-am spus de ocazia ce o am de a-i scrie.- Am discutat cu el și despre reluarea biroului lui NICOL GROSS despre care i-am scris prin BUTTLER.-

Nu-mi amintesc să-i fi spus despre garcoafele primite de Crăciun, dar i-am vorbit de stofa primită prin VERA MELAN și cred că i-am și arătat-o sau tailleurul.-

Despre pachetul primit de Crăciun 1948, i-am spus în cursul Ianuarie 1949 când a venit la mine și i-am dat câteva cuvinte de mulțumire adresate lui NICOL GROSS, rugându-l să le trimită într-o scrisoare a lui.-

De al doilea pachet primit în 1949 de Crăciun nu-mi amintesc să-i fi spus și cred că nu l-am văzut înainte de arestarea mea.-

Aceasta este declarația mea pe care o dau, susțin și semnez.-

ss/. LENA CONSTANTE

/22 Iunie 1951

48-651

DECLARAȚIE

Subsemnata LENA CONSTANTE, de profesiune pictor, domiciliată în Str. Dionisie Lupu 12, București, declar următoarele:

În Decembrie 1948, am primit din Elveția un pachet în greutate de 2 kgr. de dulciuri adică 2 pachete ciocolată, un pachet ceai, cafea, stafide, brânză și margarină.-

Scrisoarea era scrisă de o doamnă al cărei nume îmi era necunoscut cum dăsemeni și adresa.- Îmi scria că mă cunoscuse la FLORICA și fetele ei și că îmi urează la mulți ani.- Eu mi-am explicat faptele în felul următor : Cum eu nu-i scriam lui NICOL, cum îi trimiseseam vorbă printr-o scrisoare a lui LAZAR că nu-l voi scrie, nu a vrut nici el să-mi trimită pachetul direct și a găsit această modalitate.-

I-am mulțumit prin câteva cuvinte pe care l-am rugat pe LAZAR să le poartă în următoarea scrisoare ce o va scrie lui NICOL.-

Peste un an, în 1949, am primit iar un pachet conținând cafea, cacao, ciocolată, ceai și cred că din greșeală o plasă de păr bărbătească.- Nu am mai primit cu acest pachet nici o scrisoare.-

În anul 1949, LAZAR a venit la mine să-mi spună că a primit un telefon de la un englez, care îi cerea din partea lui NICOL GROSS să-i trimită prin acest englez un covor românesc lăsat la București.-

Eu am înțeles că prin aceasta NICOL îmi dă posibilitatea de a-i scrie pentru că nu lăsa nici un covor românesc la București.-

Lui LAZAR însă i-am spus, - după o discuție avută cu el în care puneam și probabilitatea că NICOL ar fi vrut poate să-i cumpere un covor românesc vânzând pe unul din ale lui, -

mi l-a dat

verificat pe
Lupa

să spuie acelu englez că nu există nici un cover românesc printre cele lăsate la Bucureşti.-

Aceasta îmi este declaraţia mea pe care o dau, susţin şi semnez.-

ss/. LENA CONSTANTE

18 Iunie 1951

Declarație

Se beseuata Lena Constante, născută 17 iunie 1909 în Buc., fiica lui Constantin și Julieta, fost cu ultimul domiciliu în Buc., str. Pionierii Muncii: 12, în prezent orestată, privitor la legăturile sale cu Vera Mularova, declar următoarele:

Pe Vera Mularova am cunoscut-o pentru prima dată în toamna anului 1945.

Ea în timpul războiului, era secretară unui ministru din guvernul provizoriu cel. care se afla în exil în Leond. În acest timp undeva la o cafenea unde se găseau mai mult. alii ea a întâlnit și legătura cu prietenul meu amare Nicol from. În vara anului 1945, în timp ce Vera Mularova a fost numită funcționar la Legăția cehoslovacă din Buc., Nicol from aflând acest lucru a spus lui Vera Mularova ca adesea când vine în Buc. să-și legătura cu mine pentru a-i fi de ajutor și să se poată descurca în Buc.

Când Vera Mularova a venit în Buc., mi-a adus din partea lui Nicol from un codru și amare 3. au de stofa de țesătură și mi-a spus verbal ca Nicol from a spus ca pot să — termin —

26
Pe de altă parte Vera Mularova nu era conștientă
ci din contra ea era reactivă: n' ⁸⁷mi-a prezentat
miei un pericol pentru a mă duce la autoritățile
comuniste.

Nicol from mi-a confirmat personal prin scris
autorii timorese prin Vera Mularova că și el nu are
întâlnit cu el la Praga și vora anul lui 1947.

Întâlnirea cu Nicol from a avut loc la Praga în
anul 1947 pentru că din Nicol from mi-a cerut să
întâlnesc la Paris eu am putut obține viza de
emisie din țară cu foarte ușor pentru acest lucru a inter-
venit la legăția franceză n' Lucrătiu Patroscu.

Datorită faptului că nu am putut obține viza pen-
tru Paris, i-am scris lui Nicol from a scrisoare în
care i-am arătat aceste imposibilități de a mă în-
tâlni, dîndu-i acțiune scrisoare îi arătam că am
posibilitate de a mă întâlni cu el la Praga,
de oarece Lucrătiu Patroscu pleacă la Congresul
International al Juristilor la Bruxelles n' Pa-
troscu mi-a propus să plec eu și el pentru a mă întâlni
la Praga.

Ca răspuns la scrisoarea mea am primit de la
Nicol from o telegramă în care ma anunța să vin
imediat la Praga la data indicată de el prin
telegramă, dată care corespunde perfect cu timpul
în care se ține Congresul International al Juristilor
la Bruxelles.

Ț-am comunicat lui Patroscu răspunsul
telegramelor, urmînd ca el să-mi rezolve problema
pasaportului, lucru ce l-a și făcut; apoi dot fiind
că el avea un avion la dispoziție am plecat la

lui ca îi mai iasă în ior scriitori la ta i le dau ei, (Vera
Mulanova) i în căut ea au pors bi litote de a găsă
unite direct îi tiger scriitori le uelle pentru el.

Acosta forma de a corosponde cu Nicol from era
beis venita i în căut îi ultirnea scriitoare pe care eu a
pi muresem acestuia, îi scriau ca- Lucretia Patoscau
i în atosem atenția asupra pericolului legăturii uelle
cu legătura engleză, respectiv cu Butler secretor al
legătii prin eu comunicau cu Nicol from.

Acosta cale de a corosponde cu Nicol from prin
Vera Mulanova prezentă a garanție i în căut Vera Mu-
nova era funcționera unei legătii pentru.

De la data când mi s'a făcut legătura cu Vera Mu-
lanova au în aer prin ea la Nicol from a țigă
scriitoare care cuprindea a areu a lui Lucretia Patos-
cau priutor la activitățile i în hepină de el i în vedea
roșturău regimului i în țară la 6 martie 1945.

De omenirea în anul 1946 i în țigă ce Lucretia
Patoscau se afla la Paris ca delegat al României
la conferința Păcii i-au trimis prin Vera Mulanova a
scriitoare îi care eu comunicau lui Patoscau dis-
cutăle care se făcea i în țigă priutor d persoana lui.

Vera Mulanova a trimis scriitoare a pentru eu avidea
ch care focia cursa Buc.-Praga îi care apăs la Praga
pe lui s'a prin scriitoare la cută postată de acolo.

Pe Vera Mulanova au pus a la curient cu contin-
tul scriitori i în țigă scriitoare a trimis a dela post. cea pentru
a nu putea fi interceptată de organele securității.

Vera Mulanova a acceptat acest lucru pentru ca să
ca totu Patoscau oant ei mai beis priutor ai mei,

Praga. Pătrascaru și-a continuat drumul la Bruxelles, iar eu am rămas la Praga de unde ~~regimul~~ ⁸⁸ telegrafiat lui Nicolșon ca am totuși, dați de-și și adresa hotelului. A cincea zi Nicolșon a venit la Praga unde mi-am întâlnit cu el. După Vera Melanovna el mi-a vorbit puțin despre viața lui în fața activității ei subterane.

În timpul primii mele orești, Vera Melanovna a plecat din țară. În octombrie 1948 când mi-am eliberat ea era deja plecată.

În acele priveste pe Nicolșon Hui e'a lucrat pentru serviciul de spionaj britanic din anul 1939.

Acest lucru mi l-a spus el în anul 1940 când luam la petrol cerându-mi mie să-i dau ajutoi pentru a combina o lucrare.

În timpul războiului Nicolșon a lucrat la lăsa la un birou de informații în presa cu colonelul Eitiger.

În ultimul timp Nicolșon, respectiv în anul 1944-1948, el ținea conferințe la radio Londra, la emisiunile în limba română.

Eu în presa cu Pătrascaru și totuși lui am ascultat câteva conferințe de-ale lui.

Acum mi este clar totuși pe care a dat, merită de mine și pe care a scris propriu.

Lena Constanta

17 iulie 1953.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestata PATRASCANU ELENA, născută la 12 Aprilie 1914
în Cernăuți, fiica lui MAX și SOFIA, cu ultimul domiciliu în Buc.
Str.V. Lascăr Nr.100

6 Iulie 1953, București

Interog. a început la ora 19,00

, " s'a terminat " 21,20

Întrebare

Ce ști de legăturile LENEI CONȘTANTE cu arumiți func-
ționari ai Legației Cehoslovace din București?

Răspuns

Știu dela LENA CONȘTANTE că ea a avut legături la
legatia Cehoslovaciei cu VERA MELANOVA și cu CUBIN.

Întrebare

Când a intrat LENA CONȘTANTE în legătură cu aceștia
și prin cine?

Răspuns

Știu tot dela LENA CONȘTANTE că ea a intrat în le-
gătură cu VERA MELANOVA și CUBIN, prin NICOL GROSS, în următoarele
împrejurări: NICOL GROSS, era un prieten al LENEI CONȘTANTE,
care în 1940 a părăsit România plecând în Israel. LENA CONȘTANTE
l-a însoțit pe NICOL GROSS până la Constantinopol.

După 23 Aug. 1944, LENA CONȘTANTE a primit o scrisoare
dela NICOL GROSS, cred că prin VERA MELANOVA, care venise dela
Londra unde era funcționară la Legația Cehoslovacă. Este posi-
bil să fac o confuzie în ce privește momentul intrării în le-
gătură a-l LENEI CONȘTANTE cu NICOL GROSS, pentru că știu precis
că LENA CONȘTANTE a comunicat cu NICOL GROSS, primind și ceva
cadouri prin cineva dela Misiunea Britanică din București, res-
pectiv prin mai multe persoane, dela Misiunea Britanică și con-
cret îmi aduc aminte de un ofițer britanic cu numele de GREER
pe care mi l-a ardat la un concert la Atheneul Român. Cert este
însă că VERA MELANOVA când a sosit la București, a venit la
LENA CONȘTANTE, din partea lui NICOL GROSS.

Întrebare

După ce L. CONȘTANTE a intrat în legătură cu VERA MELA-
NOVA, prin NICOL GROSS, VERA MELANOVA servea ca intermediar între
se/ELENA PATRASCANU

NICOL GROSS și L.CONSTANȚE

89 90

Răspuns

Despre aceasta nu știu nimic, întrucât despre aceasta L.CONSTANȚE nu mi-a vorbit?

Întrebare

Ce natură aveau relațiile dintre L.CONSTANȚE și NICOL GROSS?

Răspuns

Din spusele L.CONSTANȚE, erau în relații de prietenie pe punctul de a se căsători. Despre alte relații, de altă natură, eu nu știu nimic.

Întrebare

Cu ce se ocupa acest NICOL GROSS?

Răspuns

L.CONSTANȚE mi-a spus că el este inginer petrolist și că după ce a ajuns la Londra, a intrat ca asistent la universitatea din Cambridge și că a devenit colaborator al postului de radio "Londra" pentru emisiunile românești. Odată sau de două ori l-am ascultat vorbind, după ce L.CONSTANȚE îmi atrăsese atenția că în seara respectivă vorbește NICOL GROSS, despre niște cercetări tehnice.

Întrebare

L.CONSTANȚE nu ți-a vorbit niciodată cu ce s'a ocupat NICOL GROSS, în timpul războiului?

Răspuns

Despre aceasta, nu mi-a vorbit niciodată L.CONSTANȚE. De altfel la confruntarea dintre mine și L.CONSTANȚE, a reeșit că ea nu mi-a vorbit despre aceasta mie.

Întrebare

Dacă între L.CONSTANȚE și NICOL GROSS, care se afla la Londra, existau numai relații de genul pe care l-ai arătat dta și putând comunica foarte bine prin Misiunea Britanică, ce nevoie era să o folosească în acest scop și pe VERA MELANOVA?

Răspuns

Dat fiind cunoștința dintre NICOL GROSS și VERA MELANOVA și dat fiind faptul că VERA MELANOVA venea dela Londra la București, cred că NICOL GROSS a folosit-o numai ocazional pe VERA MELANOVA pentru a-i transmite ceva L.CONSTANȚE. Eu numai atât știu.

Întrebare

LENA CONSTANȚE a trimis ceva lui NICOL GROSS prin VERA MELANOVA?

./.

ss/ELENA PATRĂSCANU

Răspuns

Despre asta nu știu nimic.

Întrebare

În timp ce dă-te aflat la Paris împreună cu soțul tău, în momentul Conferinței de pace din 1946, a-ți primit vre-o scrisoare dela L.CONSTANTE și alți prieteni?

Răspuns

Da, am primit o scrisoare dela L.CONSTANTE și HARI BRAUNER, care avea un anumit subînțeles.

Întrebare

Prin cine a fost transmisă această scrisoare la Paris?

Răspuns

Scrisoarea am primit-o cred că prin poștă.

Întrebare

După întoarcerea dela Paris, L.CONSTANTE nu ți-a spus cum a fost trimisă scrisoarea?

Răspuns

Nu mi-a spus acest lucru.

Întrebare

Ce știi despre întâlnirea lui NICOL GROSS, cu L.CONSTANTE la Praga?

Răspuns

În vara anului 1947, când soțul meu a plecat la conferința internațională a juristilor dela Bruxelles, LENA CONSTANTE a rugat pe soțul meu să o ia și pe la până la Praga întrucât acolo urea să se întâlnească cu NICOL GROSS. PATRASCANU a intervenit pentru scoaterea pașaportului L.CONSTANTE, iar VERA MELANOVA sau CUBIN, au aranjat chestiunea vizelor.

Întrebare

Cum s'a nimerit NICOL GROSS la Praga, tocmai în momentul în care PATRASCANU pleca la congresul dela Bruxelles și L.CONSTANTE pleca cu el până la Praga?

Răspuns

L.CONSTANTE mi-a spus că NICOL GROSS o rugase prin scrisori, de mai multe ori să se întâlnească cu el la Praga. Învindându-se această ocazie cu PATRASCANU, L.CONSTANTE l-a anunțat pe NICOL GROSS de sositrea ei la Praga.

Întrebare

Sub ce pretext a venit NICOL GROSS la Praga?

Răspuns

Îmi amintesc că L.CONSTANTE mi-a spus pretextul dar
./.. ss/LENA PATRASCANU

nu-mi amintesc despre ce era vorba.

Intrebare

Ce ți-a spus L. CONSTANȚE despre discuția avută cu NICOL GROSS la Praga, privind pe VERA MELANOVA?

Răspuns

Mă-mi aduc aminte că-mi fi spus ceva, în orice caz, nimic suspect. L. CONSTANȚE a ținut în mod deosebit să-mi sublinieze că NICOL GROSS în afară de laboratorul său dela Cambridge și conferințele dela radio Londra, nu se ocupă cu nimic

Intrebare

Ce ți-a mai vorbit L. CONSTANȚE despre VERA MELANOVA și CUBIN?

Răspuns

În mod deosebit nu mi-a spus nimic, decât despre relațiile lor personale, că trăiau împreună, etc.

Intrebare

Dar dece tocmai Praga trebuia să fie locul de întâlnire dintre L. CONSTANȚE și NICOL GROSS. Și dacă între NICOL GROSS și L. CONSTANȚE nu erau alte relații decât cele de ordin sentimental dece nu a venit NICOL GROSS la București pentru a-l vedea pe L. CONSTANȚE! Pentru că autoritățile britanice acum au eliberat lui NICOL GROSS pașaport pentru Cehoslovacia, care face parte din lagărul democrației, iar fi eliberat pașaport și pentru România?

Răspuns

Bu nu știu. Presupun însă că britanicii eliberau pașaport pentru orice țară, iar NICOL GROSS credea că pentru România n'ar fi primit viză de intrare a autorităților românești.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogator și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine, îi susțin și semnez propriu.

Anchetată

ss/ELENA PATRASCANU

Anchetator

Lt. de Securitate

T. Drăghici

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARY BRAUNER, născut la 24 Februarie 1918
în Piatra Neamț, fiul lui GERMAN (decedat) și DEBORA, cu ulti-
mul domiciliu Buc. Calea Victoriei Nr. 168

7 Iulie 1953, București

Interog. a început la ora

" s'a terminat "

Întrebare

În ce relații erai dta cu LENA CONSTANȚE?

Răspuns

Pe L. CONSTANȚE o cunosc din anul 1929-30 și eram
în relații de foarte bună prietenie, din toate punctele de
vedere.

Întrebare

Ti-a destăinuit dta L. CONSTANȚE acțiunile ei de
ordin politic subversiv?

Răspuns

La L. CONSTANȚE mi-a destăinuit o mulțime de lucruri
privind activitatea ei subversivă îndreptată împotriva re-
gimului popular.

Întrebare

Cu ce persoane dela legațiile străine din București,
avea legături L. CONSTANȚE?

Răspuns

Știu dela L. CONSTANȚE că ea întreținea legături
cu un amme BUTLER dela legația Britanică din București, cu
col. EISINGHER dela Misiunea Militară Britanică din București
și VERA MELANOVA, funcționară la legația Cehoslovacă din Bucu-
rești.

Întrebare

Cum a intrat în legătură L. CONSTANȚE cu VERA MELA-
NOVA?

Răspuns

În anul 1945, VERA MELANOVA a venit la L. CONSTANȚE
se/HARI BRAUNER

În București trimisă fiind de către NICOL GROSS, care se afla la Londra și unde VERA MELANOVA fusese funcționar pe lângă guvernul emigrant cehoslovac dela Londra.

La venirea VEREI MELANOVA la București, i-a adus ceva cadouri din partea lui NICOL GROSS.

Intrebare

Ce relații s'au dezvoltat între L.CONSTANTE și VERA MELANOVA?

Răspuns

Știu că între L.CONSTANTE și VERA MELANOVA s'au dezvoltat relații de bună prietenie, se vedeau des și L.CONSTANTE a trimis corespondența lui NICOL GROSS la Londra prin VERA MELANOVA. Deasemenea știu că L.CONSTANTE a transmis prin VERA MELANOVA o scrisoare la Paris lui PATRASCANU, în timp ce acesta se afla la conferința păcii din 1946.

Intrebare

Ce natură avea corespondența L.CONSTANTE transmisă prin VERA MELANOVA?

Răspuns

Corespondența transmisă de L.CONSTANTE prin VERA MELANOVA avea un caracter secret și de aceea era folosită pentru acest scop VERA MELANOVA.

Intrebare

VERA MELANOVA cunoștea caracterul secret al scrisorilor?

Răspuns

Eu deși o cunoscusem bine pe VERA MELANOVA ea nu mi-a spus dacă cunoște caracterul secret al scrisorilor lui L.CONSTANTE. Eu nu am vorbit cu L.CONSTANTE dacă VERA MELANOVA cunoștea sau nu conținutul scrisorilor. Cred însă că VERA MELANOVA cunoștea caracterul secret al scrisorilor de vreme ce nu era folosită calea oficială și de vreme ce era folosită VERA MELANOVA în acest scop.

Intrebare

Ce opinii politice avea VERA MELANOVA?

Răspuns

N'am discutat cu ea chestiuni politice; cred însă că era anglo-filă, deoarece vorbea frumos de Anglia.

Intrebare

Ce știi despre plecarea L.CONSTANTE la Praga?

Răspuns

În vara anului 1947 când PATRASCANU a plecat la congresul juristilor democrați dela Bruxelles i-a facilitat
ss/HARI BRAUNER

plecarea L.CONSTANTE la Praga, pentru a se întâlni acolo cu NICOL GROSS. L.CONSTANTE îl înștiințase mai înainte pe NICOL GROSS despre sosirea ei la Praga.

Stiu că pretextul plecării ei la Praga, era studierea problemei "Teatrului de Păpuși".

Așa s'a întâlnit L.CONSTANTE cu NICOL GROSS la Praga.

Intrebare

Cu ce se ocupa acest NICOL GROSS?

Răspuns

NICOL GROSS era inginer petrolist în România, ocupându-se de instalațiile petrolifere.

În 1941 se afla la Cătro, lucrând la un birou de informații englez, lucru pe care mi l-a spus cumnata mea MARGHIT VULPESCU, care l-a văzut acolo, lucru pe care mi l-a spus și L.CONSTANTE.

Intrebare

Sub ce pretext a venit NICOL GROSS la Praga?

Răspuns

NICOL GROSS avusese cândva o reprezentanță tehnică din Cehoslovacia.

Pretextul venirii era de a se interesa de această reprezentanță.

Intrebare

Ce discuții a avut L.CONSTANTE cu NICOL GROSS, privind pe VERA MELANOVA?

Răspuns

Despre asta, L.CONSTANTE nu mi-a vorbit nimic.

Intrebare

Pe un anume CUBIN l-ai cunoscut?

Răspuns

Pe CUBIN l-am cunoscut personal prezentat fiind mie de L.CONSTANTE sau VERA MELANOVA nu-mi aduc exact aminte, era atașat comercial la legatia Cehoslovacă în București după 23 Aug.1944, iar în timpul războiului fusese la Londra împreună cu VERA MELANOVA și stiu că la București trăiau împreună.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetat

Anchetator
Lt.de Securitate
T.Drăghici

se/HARI BRAUNER

Vreau să mai fac o precizare și anume am dus
95%
dela un funcționar al Legăției Cehoslovace din București
vă după ce a fost rechemat dela București la Praga, după
evenimentele din Februarie 1948, nu s'a mai reîntors la
Praga și a fugit undeva în America.

ss/HARI BRAUNER.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata LENA CONSTANTE, născută la 17 Iunie 1919 în
Buc.fica lui CTIN și JULIETA cu ultimul domiciliu în Buc.str.
Dionisie Lupu Nr.12

6 Iulie 1953, București
Interog.a început la ora 9,30
" s'a terminat " 13,40

Intrebare

Cu cine dela Legația Republicii Cehoslovace ai avut
da legături?

Răspuns

La legația Republicii Cehoslovace am avut legături cu
VERA MELANOVA și am cunoscut pe CUBIN care era atașat comercial,
iar VERA MELANOVA era funcționară a legației.

Intrebare

Când au fost stabilite aceste legături?

Răspuns

Cu VERA MELANOVA legătura am stabilit-o în toamna anu-
lui 1945. Iar cu vreo două săptămâni înainte de legătura cu VERA
MELANOVA am făcut întâmplător cunoștință cu CUBIN.

Intrebare

Cum a fost stabilită legătura cu VERA MELANOVA?

Răspuns

Legătura cu VERA MELANOVA mi-a fost făcută de către
NICOL GROSS un prieten al meu dela Londra care o trimisese pe
VERA MELANOVA să ia legătura cu mine la București.

VERA MELANOVA în timpul războiului era secretara unui
ministru din guvernul provizoriu ceh care se afla în emigrație
la Londra.

VERA MELANOVA în timp ce se afla la Londra, a făcut
cunoștință cu NICOL GROSS într'un grup de cehi la o cafenea
sau ceva asemănător, unde se întruneau mai mulți cehi.

În vara anului 1945 VERA MELANOVA a fost numită func-
ționară la legația Cehoslovaciei din București. NICOL GROSS aflând
de această numire a VEREI MELANOVA a rugat-o ca atunci când
ajunge în Buc. să ia legătura cu mine pentru ai fi de ajutor spr.

./.

ss/LENA CONSTANTE

a se putea descurca în Buc. și a rugat-o să-mi aducă un comision adică trei metri de stofă bleomaren pentru taylor. Verbal mi-a transmis NICOL GROSS prin VERA MELANOVA că pot să-i scriu lui ca și mai înainte că ea are posibilitatea de a transmite direct și sigur scrisorile pentru el.

Intrebare

Adică cum ca și înainte?

Răspuns

În primăvara anului 1945 eu am transmis două scrisori care cuprindeau informații privind activitatea lui LUCRETIU PATRASCANU precum și alte informații prin BUTLER secretar la legația Engleză.

Cu acest BUTLER tot NICOL GROSS mi-a făcut legătura și îmi indica că prin el pot să transmit informațiile de care avea el nevoie; iar cele ce îmi comunica acum prin VERA MELANOVA, referitor la întrebarea de mai sus însemna că așa cum am comunicat prin BUTLER pot comunica prin VERA MELANOVA.

Intrebare

Dar ce nevoie era ca de astă dată informațiile să fie transmise prin VERA MELANOVA și nu prin BUTLER care prezenta o garanție absolută?

Răspuns

Această schimbare a fost necesară din următoarele motive: În ultima scrisoare pe care o trimiseseam lui NICOL GROSS și scriam că L. PATRASCANU îmi atrăsese atenția asupra pericolului legăturii mele cu Legația Engleză respectiv BUTLER și că deci eu nu mai pot să-i comunic pe această cale lui nimic.

Ca urmare a acestui fapt mi-a făcut NICOL GROSS legătura cu VERA MELANOVA care din acest punct de vedere prezenta o garanție deoarece era funcționara unei legații prietene.

Intrebare

Ti-a comunicat datele NICOL GROSS ceva despre VERA MELANOVA înainte de a sosi ea la București?

Răspuns

Nu, nu mi-a comunicat nimic.

Intrebare

Ce legătură are numirea VEREI MELANOVA la Legația Cehoslovaciei din Buc., cu NICOL GROSS.

Răspuns

Numirea VEREI MELANOVA la București nu are nicio legătură cu NICOL GROSS, deoarece VERA MELANOVA mi-a spus mie că numirea ei se datorește faptului că ministrul al cărei seces/LENA CONSTANT

tară era ea la Londra a fost numit ministru al Legăției Cehoslovace la Buc. și acesta a adus-o și pe ea la București.

Intrebare

Atunci explică-ne dta cum se face că această VERA MELANOVA venită la București, independentă de NICOL GROSS acesta (NICOL GROSS) îți face o legătură de spionaj în locul secretarului dela Legatia Engleză BUTLER, prin VERA MELANOVA.

Răspuns

Eu cu VERA MELANOVA n'am discutat că, cu NICOL GROSS așa avea o legătură de spionaj. Eu cred, că VERA MELANOVA știa că transmit lui NICOL GROSS numai corespondență ca între doi prieteni. Dealtfel eu nu știu ce discuții au avut VERA MELANOVA cu NICOL GROSS la Londra. În orice caz VERA mi-a spus că ea nu este prietenă cu NICOL GROSS deoarece ea stătuse tot timpul la Londra pe când NICOL GROSS stătuse mai mult timp la Tel Aviv și Cairo și a venit la Londra abia la începutul anului 1945. Bănuesc că altoineva ia prezentat-o pe VERA MELANOVA lui NICOL GROSS recomandându-i-o ca pe o persoană pe care ar putea să-l ajute transmitând prin ea ce avea pentru mine, sigur însă nu pot să afirm nimic.

Intrebare

Câte scrisori ai transmis lui NICOL GROSS prin VERA MELANOVA?

Răspuns

Prin VERA MELANOVA i-am transmis lui NICOL GROSS numai o singură scrisoare care cuprindea o cerere a lui L. PATRASCANU privind acțiunile lui întreprinse privitor la acțiunile lui în vederea răsturnării regimului instaurat la 6 Martie 1945.

Intrebare

VERA MELANOVA cunoștea conținutul scrisorii?

Răspuns

VERA MELANOVA nu cunoștea conținutul scrisorii pentru că eu nu i-l spuseseam.

Intrebare

Cum a transmis VERA MELANOVA această scrisoare lui NICOL GROSS?

Răspuns

Nu știu. Cred însă că prin curierul diplomatic.

Intrebare

Alte scrisori ai mai transmis cuiva prin VERA MELANOVA.

Răspuns

Da. Prin VERA MELANOVA am mai transmis o scrisoare în anul 1946 la Paris în timpul Conferinței de Pace lui L. PATRASCANU care se afla acolo în delegația românească, în acea scrisoare îi comunicam lui PATRASCANU discuțiile din țară privind persoana lui.

Întrebare

Prin cine a transmis VERA MELANOVA această scrisoare?

Răspuns

VERA MELANOVA a transmis această scrisoare printr'un aviator ceh care făcea cursa București-Praga și care ajuns la Praga trebuia să pună scrisoarea la cutia poștală.

Întrebare

Cui era adresată scrisoarea?

Răspuns

Scrisoarea era adresată pe numele lui LUCRETIU PATRASCANU sau ELENA PATRASCANU pe adresa hotelului unde locuiau la Paris.

Întrebare

VERA MELANOVA cunoștea conținutul scrisorii.

Răspuns

Pe VERA MELANOVA am pus-o în curent cu conținutul scrisorii.

Întrebare

Ce a răspuns la aceasta VERA MELANOVA?

Răspuns

N'a răspuns nimic deosebit și că va trimite scrisoarea.

Întrebare

Dar de ce n'ai trimis scrisoarea dela poșta română și de ce ai utilizat poșta cehă.

Răspuns

Scrisoarea am trimis-o dela poșta cehă din prudență și pentru a nu putea fi interceptată de organele românești.

Întrebare

Atunci cum se explică că VERAMMELANOVA a constătit a fi complice la conținutul scrisorii.

Răspunsxx

VERA MELANOVA știa că cei mai buni prieteni ai mei sunt soții PATRASCANU și din aceste motive ea a acceptat rugămintea mea, în al doilea rând VERA MELANOVA nu era comunistă ci din contră ea era reacționară și nu prezenta niciun

pericol pentru a mă denunța autorităților comuniste.

101
100

Intrebare

În ce consta reacționarismul VEREI MELANOVA.

Răspuns

În toate manifestările ei de burgheză asupra concepției despre libertate și critica mereu măsurile regimurilor române și cele.

Intrebare

Scrisoarea transmisă la Londra prin VERA MELANOVA la NICOL GROSS acesta a primit-o.

Răspuns

Da a primit-o pentru că am avut confirmarea personală a lui NICOL când m'am întâlnit cu el în vara anului 1947 la Praga și am mai avut o confirmare chiar în iarna anului 1945 când am primit un buchet de garoafe cu o carte de vizită a lui NICOL GROSS pusă într'un plic care avea emblema Legației Engleze.

Intrebare

Cum te-ai întâlnit data cu NICOL GROSS la Praga?

Răspuns

În Ianuarie-Februarie 1947 eu am fost la sora mea la Ankara, de aici i-am scris o scrisoare lui NICOL GROSS la Londra respectiv la Cambridge. La această scrisoare am primit răspuns la București, unde NICOL GROSS îmi scria că dat fiind că eu am posibilitatea să circul îmi propune să ne întâlnim cât mai urgent la Paris. L-am rugat atunci pe L. PATRASCANU să intervină la Legația Franței pentru a putea obține viza pentru Paris spre a mă putea întâlni cu NICOL GROSS. Viza nu am obținut-o însă i-am scris o scrisoare lui NICOL GROSS în care îi arătam imposibilitatea de a pleca la Paris. În acea scrisoare îi scriam însă că am posibilitatea să plec până la Praga, deoarece L. PATRASCANU în vara anului 1947 pleacă la Congresul Internațional al Juristilor de la Bruxelles și PATRASCANU îmi propune să plec cu el pentru a mă întâlni cu NICOL GROSS la Praga.

Imediat ca răspuns am primit o telegramă de la NICOL GROSS în care mă anunța să vii neapărat la Praga la data indicată de el. Această dată însă corespundea perfect cu timpul în care se ținea Congresul Internațional al Juristilor.

Imediat i-am comunicat lui PATRASCANU telegrama lui NICOL GROSS urmând ca el să-mi rezolve chestiunea pasaportului ceea ce a făcut și întrucât PATRASCANU avea un avion la dispo-

./.

se/LENA CONSTANTE

141 102

ziție am plecat cu el la Praga. PATRASCANU și-a continuat drumul la Bruxelles iar eu am rămas la Praga. De aici i-am telegrafiat lui NICOL GROSS că am sosit și adresa hotelului. A cinci zi NICOL GROSS a sosit la Praga întâlnindu-mă cu el.

Intrebare

La Praga cu NICOL GROSS ai vorbit despre VERA MELANOVA?

Răspuns

La Praga cu NICOL GROSS am vorbit despre VERA MELANOVA însă nimic deosebit privitor la activitatea subversivă.

Intrebare

Când a plecat VERA MELANOVA dela Buc.

Răspuns

VERA MELANOVA a plecat dela Buc. în timpul primei mele arestări, deoarece la eliberarea mea în Oct. 1948 era deja plecată.

Intrebare

Ce cunoști dta despre relațiile dintre CUBIN și VERA MELANOVA?

Răspuns

Cunosc numai atât că s'au împrietenit până la intimitate.

Intrebare

Arată dta sincer ai vorbit cu NICOL GROSS despre activitatea de spionaj a VEREI MELANOVA?

Răspuns: Cu NICOL GROSS nu am vorbit niciodată despre activitatea de spionaj a VEREI MELANOVA.

Intrebare: NICOL GROSS de când se ocupa cu activitatea de spionaj?

Răspuns

Eu știu că NICOL GROSS a lucrat pentru Serviciul de Spionaj Britanic încă din anul 1938. Acest lucru mi l-a spus el în anul 1940 când mi-a cerut să-i dau ajutor într'o combinație a lui pe atunci el lucra în petrol.

În timpul războiului el a lucrat la Cairo la un birou de informații împreună cu colonelul Fizingher.

Intrebare

Cine mai cunoaște legăturile dtale cu VERA MELANOVA?

Răspuns

Cunoaște LUCRETIU PATRASCANU, HARI BRAUNER, ELENA PATRASCANU, RUPENIAN EMANUIL și NICOLAU JEAN.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine și corespunde în totul cu cele declarate.

Anchetator
lt. A. Gorun

Arestat
ss/LENA CONSTANTE

103
~~112~~

N O T A
=====

privind pe VERA MELANOVA.

Din cercetările LENEI CONSTANTE a reeșit că ea informațiile ce le obținea de la PATRASCANU, până la un anumit moment le transmitea lui NICOL GROSS prin secretarul Legăției Angliei din București BUTLER.

După ce PATRASCANU îi atrage atenția LENEI CONSTANTE că e periculos a mai lucra prin BUTLER, ea intră în legătură cu VERA MELANOVA o veche cunoștință a ei, care în timpul războiului a fost funcționară pe lângă guvernul Cehoslovac emigrant la Londra, iar după război a devenit funcționară la Legăția Republicii Cehoslovace din București și prin VERA MELANOVA trimite LENA CONSTANTE informații la Londra la NICOL GROSS.

La cererea noastră insistență și în nenumărate rânduri la tovarășii Cehi de a ne comunica unde se află în prezent VERA MELANOVA s'au ceș cu ea nu am primit nici un rezultat.

În o cerere a noastră, în Noembrie 1951 la tovarășii cehi, ei ne comunică în Aprilie 1952 că ei au aflat că LENA CONSTANTE în 1947 sa întâlnit la Praga cu NICOL GROSS și a mai aflat că LENA CONSTANTE a trimis scrisori pentru NICOL GROSS la Londra, prin VERA MELANOVA care trimitea scrisorile fratelui ei din Praga și acesta le trimitea mai departe la Londra lui NICOL GROSS.

Această notă din partea tovarășilor Cehi dovedește că ei au aflat acest lucru - care confirmă declarațiile LENEI CONSTANTE - fie de la VERA MELANOVA direct, fie de la fratele ei direct, fie de la o persoană care știe precis acest lucru.

./.

Noi cerem din nou să ne comunice tovarăgii
cei unde este această VERA MELANOVA care este de
o excepțională importanță pentru noi; sau cu cine am
putea sta de vorbă - într'un fel sau altul - care
cunoaște această tehnică a trimerii informațiilor
LENEI CONSTANTE la Londra însă prin VERA MELANOVA.

LT.COL.DE SECURITATE

I.Soluțiu

Angajament

Subsemnata Veronica Miezniuk, domiciliata in str. duipi Cazari-lane 24, ma angajez prin prezenta, sa nu comunic nimănui, chiar și familiii mele, ceea ce am fost întrebată ce discuti au avut loc și de persoanele care mi s'a adus la cunoștință.

In caz că un-ru ori ține acest angajament voi suporta toate consecințele care vor decurge.

Veronica Miezniuk

12. I. 1951.

Declarație.

Subsemnata Veronica Micuș, domiciliată în str. diugi Cazan-llan 27, ~~de~~ de profesie șef de lucrări la Institutul de Folclor, născută în 19 Oct. 1905, Hamburg (Germania), fiica lui + Herman Brauner și a doamnei Brauner declar următoarele:

după acestea fratelui meu Harry Brauner, care locuia la Institutul de Folclor în str. Dîrăușă Lupa 10, Institut unde lucra și lucra și actualmente, am fost chemată de cadule Institutului, Tor. Bogdan Iacke și mi s'a spus că iau eu acasă lucrurile fratelui meu, întrucât Veronica Micuș-

în camera unde locuia el
trebuia să se facă un birou.

Eu am spus că am să vin
a 2-a zi să împachetez și să
le ridic, dar me am putut
veni eu, am telefonat că me pot
veni.

Lucrurile mi-au fost aduse
acum în galeonul, în 2
transporturi.

Cum mi-au fost aduse am luat
lucrurile și le-am pus într'un
dulap în debara și în camera
copiilor, unde s'au aflat închise
până în prezent.

La aceste lucruri nu a murit
nimeni.

Aceasta mi este declarația pe
care o dau, sustin și sume propriu

12/951

Veronica Mircu.

10002
D.G.S.S. 105 4. 107
Direcția
Serviciul

Nr. Dos. Anchetă

Nr. Dos. A. S.

FIȘA PERSONALĂ

Numele și prenumele

Lezar D. Lezar.

Data și locul nașterii

25. VII. 1913 - Debești Putna.

Naționalitatea, cetățenia

Român - Român.

Origina socială

Mic - burghez.

Situația socială (dacă are sau nu avere)

nu posedă avere.

Ultimul domiciliu

București Bd. 6 Martie nr. 57-

Studii

S. el. comerciale.

Profesiunea, funcția ce ocupă

funcționar

Dacă este sau nu membru de Partid

nu

Antecedente politice

nu s'a stabilit

Data reținerii

8. VI. 1951.

Motivele reținerii

810/41005-6.VI.1951 pt. problema a P.

Data înaintării în Justiție

Instanța care judecă. Nr. și data sentinței

Pedeapsa aplicată

Unde execută pedeapsa

Observațiuni

Încadrat în 21. IV. 1951. ord. nr. 100. M. / 422741.-
23. X. 1951.-

PROFESSIONAL BOARD CERTIFICATE

NO. 106

DATE 12

1902

12

[Handwritten signature]